

TELEKOMUNIKAČNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ODBOR EKONOMICKEJ REGULÁCIE
Továrenská 7, P.O.BOX 40, 828 55 Bratislava 24

ROZHODNUTIE

Číslo: 1404/OER/2013

v Bratislave, 10. júl 2013

Účastník konania:

Telefónica Slovakia, s.r.o.

Einsteinova 24

851 01 Bratislava 5

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“), ako orgán štátnej správy príslušný na konanie podľa § 6 ods. 1 písm. b) a ods. 3 písm. a) zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) a podľa § 5 a § 6 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), rozhodol v konaní so spoločnosťou Telefónica Slovakia, s.r.o. so sídlom Einsteinova 24, 851 01 Bratislava 5, IČO 35 848 863 (ďalej len „spoločnosť Telefónica Slovakia“) vo veci určenia významného podniku podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „relevantný trh č. 7“) nasledovne:

- 1) Spoločnosť Telefónica Slovakia má podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na relevantnom trhu č. 7 také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov, teda spoločnosť Telefónica Slovakia je významným podnikom na relevantnom trhu č. 7.**
- 2) Úrad ukladá spoločnosti Telefónica Slovakia ako významnému podniku na relevantnom trhu č. 7 nasledujúce povinnosti:**

a) Povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách:

- I. Spoločnosť Telefónica Slovakia je povinná zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle referenčnú ponuku na prepojenie verejných mobilných telefónnych sietí, ktorá musí obsahovať informácie týkajúce sa služieb ukončenia volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, najmä účtovné informácie, technické špecifikácie, charakteristiky siete, zmluvné podmienky dodávania a používania služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti, vrátane cien za ukončenie volaní najneskôr do 60 dní od doručenia rozhodnutia o určení významného podniku a uložení povinností.**
- II. Spoločnosť Telefónica Slovakia je povinná zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle každú zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie, ktorá bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách v lehote 45 dní pred účinnosťou zmeny referenčnej ponuky a predložiť ju úradu.**

b) Povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách:

Spoločnosť Telefónica Slovakia je povinná pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využívala pre vlastnú potrebu, alebo ich poskytovala podniku v postavení ovládanej osoby, alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.

c) Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách:

Spoločnosť Telefónica Slovakia je povinná splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť na používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí. Spoločnosť Telefónica Slovakia je povinná:

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prístup,**

- II. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na interoperabilitu služieb alebo pre služby virtuálnych sietí,
- III. umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov,
- IV. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie spravodlivej súťaže pri poskytovaní služieb,
- V. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky.

d) Povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách:

Spoločnosť Telefónica Slovakia je povinná stanoviť ceny za ukončenie volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti tak, ako jej určí úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Týmto rozhodnutím sa rozhodnutie č 1707/14/2009 zo dňa 31. augusta 2009 a rozhodnutie č. 06/01/2010 zo dňa 14. januára 2010 zrušuje.

Odôvodnenie:

Úrad na základe výsledkov predchádzajúceho kola analýzy predmetného trhu určil svojimi rozhodnutiami za podnik s významným vplyvom spoločnosť Telefónica Slovakia, spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „spoločnosť Slovak Telekom“) a spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“) a uložil im povinnosti v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách. Všetkým menovaným spoločnostiam úrad oznámil, že začína tretie kolo analýzy relevantného trhu č. 7 a súčasne ich požiadal o doručenie informácií a podkladov potrebných pre vykonanie analýzy predmetného trhu.

Úrad pri definovaní relevantného trhu č. 7 postupoval podľa zákona o elektronických komunikáciách a vychádzal z rozhodnutia úradu zo dňa 20. januára 2011, ktorým úrad určil zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie úradu o určení zoznamu relevantných trhov“) v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení (ďalej len „Rámcová smernica“) a Odporúčaním Komisie o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so Smernicou

Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (2007/879/ES) zo dňa 17.12.2007.

Vecné vymedzenie relevantného trhu č. 7

Podľa rozhodnutia úradu o určení zoznamu relevantných trhov je relevantný trh č. 7 definovaný ako veľkoobchodný trh poskytovania služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou. Veľkoobchodným trhom sa rozumie trh takých služieb, ktoré poskytuje podnik inému podniku.

Podľa platného regulačného rámca navrhované opatrenie nesmie predstavovať prekážku jednotnému trhu, má byť zlučiteľné s právnymi predpismi Spoločenstva a najmä s cieľmi uvedenými v článku 8 Rámcovej smernice 2002/21/ES v platnom znení. V tomto prípade nie je dôležité, v ktorej krajine volanie vzniklo, ale kde a od akého podniku takúto prevádzku významný podnik preberá. Takmer všetky takéto podniky, od ktorých významné podniky preberajú volanie, podliehajú regulačnému rámcu Európskej únie.

Článok 8 ods. 3 Rámcovej smernice hovorí, že: „Národné regulačné orgány prispievajú k rozvoju vnútorného trhu okrem iného tým, že:

- a) odstránia pretrvávajúce prekážky pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí, pridružených zariadení a služieb a elektronických komunikačných služieb na európskej úrovni;
- b) podporia budovanie a rozvoj transeurópskych sietí a súčinnosť (interoperabilitu) celoeurópskych služieb a prepojenie koniec — koniec;
- d) spolupracujú navzájom s Komisiou a BEREC tak, aby zabezpečili rozvoj jednotného regulačného postupu a jednotné uplatňovanie tejto smernice a špecifických smerníc.

Podľa § 3 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“) je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Pri vecnom vymedzení relevantného trhu č. 7 úrad vychádzal z vyššie uvedeného ustanovenia tak, aby trhovú definíciu služieb zahŕňala služby, ktoré sú na danom relevantnom trhu zastupiteľné predovšetkým z hľadiska technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti **zahŕňa ukončenie všetkých volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo volanie zostavené**. Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti:

- a) zahŕňa ukončenie volaní zostavených vo vlastnej sieti,
- b) zahŕňa ukončenie volaní zostavených v inej národnej mobilnej alebo pevnej sieti,
- c) zahŕňa ukončenie volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.

Úrad dodatočne skúmal ukončovanie takých volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a smerované na mobilné čísla národných operátorov. Úrad posudzoval, či je možné ukončenie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) považovať za zastupiteľné s ukončením vyššie uvedených štandardných volaní. Pri vyhodnotení zastupiteľnosti úrad na základe doručených informácií od podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu č. 7 posudzoval hlavne:

- funkcionality pri ukončení štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.),
- zastupiteľnosť na strane ponuky na základe technických charakteristík, ceny a účelu použitia ukončených štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.),
- homogenitu súťažných podmienok pri ukončení štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.).

Podniky pôsobiace v sledovanom období na relevantnom trhu č. 7 v Slovenskej republike uviedli, že z technického hľadiska volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prechádzajú tzv. konverziou hlasového signalizačného a média protokolu v IP sieťach na SS7 signalizáciu a v takto zmenenom formáte sú smerované do cieľovej siete a ukončované rovnako ako štandardné volania. Vzhľadom na uvedené teda ukončené volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby nie je možné oddeliť od celkového objemu ukončenej prevádzky, pretože prichádzajú do siete terminujúceho podniku

ako štandardné volania. Ukončenie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) nepredstavuje teda žiadnu ďalšiu skupinu volaní. Úrad zistil, že pre podniky pôsobiace na relevantnom trhu č. 7 nie je podstatné to, akým spôsobom boli zostavené volania prichádzajúce do ich siete. Funkcionalita ukončovania štandardných volaní je rovnaká, ako funkcionalita ukončovania volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že z hľadiska funkcionality považuje ukončenie takých volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby, za zastupiteľné s ukončením štandardných volaní.

Pri zastupiteľnosti na strane ponuky úrad zisťoval, či pri ukončovaní štandardných volaní majú národní operátori rozdielne technické podmienky v porovnaní s ukončovaním volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Úrad zistil, že aj volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do siete slovenských podnikov prostredníctvom štandardných prepojení, a teda pre ich ukončenie sú využívané tie isté technické zariadenia ako pre ukončovanie volaní zostavených vo verejných mobilných telefónnych sieťach.

Podniky poskytujúce verejné telefónne služby vo verejných mobilných telefónnych sieťach nedokážu rozlíšiť, že volanie bolo zostavené ako nemanážovaná VoIP služba a takéto volanie ukončujú rovnako, ako akékoľvek iné prichádzajúce štandardné volanie. Volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do jednotlivých sietí už „konvertované“ a sú totožné so štandardnými volaniami vzniknutými v akejkoľvek sieti.

Podniky pri ukončovaní volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby vynakladajú rovnaké náklady, ako pri ukončovaní štandardných volaní. Žiadny slovenský podnik nemá priamy zmluvný vzťah so spoločnosťou poskytujúcou nemanážované VoIP volania.

Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že ukončenie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby je plne zastupiteľné s ukončovaním štandardných volaní, pretože z pohľadu ukončenia volania v sieti nie je dôležitý spôsob zostavenia volania. Ak volanie spĺňa technické a technologické predpoklady na ukončenie volania v sieti, podniky nemajú žiadnu technickú prekážku na ukončenie takéhoto volania.

Z vykonanej analýzy zastupiteľnosti ukončenia štandardných volaní a ukončenia volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby vyplynulo, že súťažné podmienky sú úplne rovnaké.

Úrad preto dospel k záveru, že ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby z vecného hľadiska spĺňa všetky

charakteristiky definície relevantného trhu č. 7, a preto tieto ukončované volania do relevantného trhu č. 7 aj zahrnul. Ukončenie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby má rovnakú funkcionálnosť, ako ukončenie štandardných prichádzajúcich volaní, z pohľadu ponuky je úplne zastupiteľné s ukončením štandardných volaní a existujúce súťažné podmienky sú úplne homogénne so súťažnými podmienkami ukončenia štandardných volaní.

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti teda zahŕňa aj ukončenie takých volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a následne ukončené na mobilných číslach, ale nezahŕňa také volania, ktoré boli ukončené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (volania z aplikácie Skype na aplikáciu Skype a pod.).

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti zahŕňa aj ukončené volania v rámci národného roamingu. V oblastiach, ktoré nemá spoločnosť Telefónica Slovakia pokryté svojou sieťou, využíva národný roaming od spoločnosti Slovak Telekom. Úrad považuje všetky ukončené volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica Slovakia, (či už zostavené v sieti spoločnosti Telefónica Slovakia alebo zostavené v iných verejných telefónnych sieťach a ukončené vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica Slovakia cez štandardné zmluvne dohodnuté body prepojenia) za jednu kategóriu volaní ukončených v mobilnej verejnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica Slovakia bez ohľadu na to, či z technického hľadiska boli ukončené fyzicky v mobilnej verejnej telefónnej sieti spoločnosti Slovak Telekom v rámci národného roamingu, alebo boli ukončené fyzicky vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica Slovakia.

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti zahŕňa aj ukončené volania na čísla tzv. značkových predajcov (branded resellers), ktorí predávajú služby pod svojou značkou, avšak poskytovateľom služieb je jeden z mobilných operátorov.

Z hľadiska funkcionality a zastupiteľnosti na strane ponuky je ukončovanie volaní zostavených v zahraničí identické s ukončovaním volaní zostavených v národných sieťach. Pri volaniach prichádzajúcich zo zahraničia podniky za účelom tranzitu medzinárodného volania zabezpečujú infraštruktúru nad rámec svojej národnej siete a môžu nastať dva scenáre:

- A. Medzinárodné volanie v medzinárodnom bode prepojenia (napr. vo Frankfurte alebo inom európskom meste) preberie významný podnik, ktorý volanie tranzituje a následne ukončí vo svojej sieti. Takéto volanie je viazaným produktom skladajúcim sa z tranzitu a ukončenia.
- B. Medzinárodné volanie v medzinárodnom bode prepojenia preberie ľubovoľný podnik, ktorý volanie len tranzituje a toto volanie nie je určené na ukončenie v jeho sieti. Toto volanie je ľubovoľným podnikom

postúpené na ukončenie volania do siete iného podniku, ktorý volanie ukončí vo svojej sieti.

Každý podnik ukončuje volania zostavené v jeho vlastnej sieti tzv. samozásobovanie (selfsupply) a v rámci prepojenia ukončuje volania zostavené v inej národnej pevnej alebo mobilnej sieti, ako aj volania zostavené v zahraničnej pevnej alebo mobilnej sieti.

Poskytovanie služieb, ako je posielanie textových SMS správ alebo dátových MMS správ, nie je z pohľadu úradu zastupiteľné s poskytovaním služieb hlasových volaní. Tieto služby majú odlišné technické charakteristiky, ceny a tiež účel použitia, preto nie sú zastupiteľné so službou ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti.

Úrad sa zaoberal aj zastupiteľnosťou ukončenia volania na čísla služby Domáca linka a Firemná linka, ktorú poskytuje spoločnosť Orange Slovensko svojim bytovým a nebytovým zákazníkom prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete ako verejnú telefónnu službu na pevnom mieste pripojenia na geografických číslach určených pre služby v pevnom umiestnení. Táto služba je poskytovaná za rovnakých podmienok prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete (Domáca linka a Firemná linka) ako prostredníctvom optickej siete FTTH (FiberTel), pričom možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je pochopiteľne závislá od pokrytia územia sieťami FTTH a GSM alebo UMTS.

Úrad zisťoval, či spoločnosť Orange Slovensko ako poskytovateľ tejto služby pri zabezpečovaní tejto služby koncovému užívateľovi zrušil alebo obmedzil mobilitu predmetnej služby. Preto úrad skúmal, či možno službu Domáca linka a Firemná linka poskytovanú prostredníctvom GSM / UMTS siete považovať za verejnú mobilnú telefónnu službu, alebo verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia.

O službách Domáca linka a Firemná linka úrad zistil nasledovné skutočnosti:

- technologicky ide o fakturované služby s aktívnou SIM kartou,
- tieto služby sú poskytované na základe Všeobecných podmienok spoločnosti Orange Slovensko na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie,
- služby Domáca linka a Firemná linka sú zmluvne viazané na konkrétne miesto pripojenia, ktoré musí užívateľ oznámiť spoločnosti Orange Slovensko pri uzavretí zmluvy o pripojení,
- pri službách je rešpektovaný Číslovací plán a užívateľom sú pridelené účastnícke čísla len z tej primárnej oblasti, v ktorej sa zaviazali služby využívať,
- pri službách je poskytovaná obojsmerná prenositeľnosť geografického čísla,

- je zabezpečená lokalizácia účastníka pri volaní na číslo tiesňového volania 112,
- je znemožnený prístup k roamingu, a to aj v pohraničných oblastiach, v ktorých by inak roamingové služby s ohľadom na charakteristiky šírenia signálu v mobilných sieťach využívať mohli,
- účastník sa mimo definovaných oblastí (primárna oblasť) neprihlási do siete (s výnimkou tiesňového volania 112),
- za prepojenie sietí spoločnosť Orange Slovensko účtuje iným operátorom fixný prepojovací poplatok v rovnakej výške ako za prepojenie so svojou optickou sieťou.

Úrad ďalej zistil, že v súlade so Všeobecnými zmluvnými podmienkami na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie, sú služby Domáca linka a Firemná linka poskytované s obmedzením poskytovania služby na konkrétnu fyzickú adresu a na základe takto určeného miesta poskytovania služby je účastníkovi pridelené geografické číslo z príslušnej primárnej oblasti, resp. je mu umožnené preniesť si do tejto primárnej oblasti spadajúce číslo. Účastník je povinný vopred požiadať o akúkoľvek zmenu takto určeného miesta poskytovania služby, ktorá je v prípade prechodu medzi rôznymi primárnymi oblasťami pochopiteľne podmienená aj zmenou telefónneho čísla.

Spoločnosť Orange Slovensko upravila obmedzenie mobility zmluvnými dokumentmi, v ktorých sú zakotvené sankčné mechanizmy pri nedodržaní geografického obmedzenia poskytovania služby. Spoločnosť Orange Slovensko implementovala aj systém kontroly dodržiavania zmluvnej podmienky využívať služby len na určenom mieste pripojenia. Spoločnosť Orange Slovensko je oprávnená pri zistení využívania služby mimo Odbernej jednotky poskytovanú verejnú telefónnu službu prerušiť alebo obmedziť a pri opakovanom porušení od uzavretej zmluvy o pripojení odstúpiť.

V súčasnosti je koncovému zákazníkovi spoločnosti Orange Slovensko, ktorý využíva službu Domáca linka/Firemná linka naďalej pridelené geografické číslo podľa číslovacieho plánu, pričom jeho mobilita je obmedzená podľa primárnej oblasti. Žiadnemu zákazníkovi táto služba neumožňuje volanie v inej primárnej oblasti, ani volanie v roamingu. Z uvedeného vyplýva, že sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu.

Na základe vyššie uvedených zistení úrad dospel k záveru, že ukončenie volaní telefónnej služby poskytovanej prostredníctvom Domácej linky a Firemnej linky pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení nie je z hľadiska definície relevantného trhu č. 7 zastupiteľné s ukončovaním volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti.

Pre účely vecného vymedzenia veľkoobchodného relevantného trhu č. 7 sa úrad ďalej zaoberal vzájomnou zastupiteľnosťou služieb ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Pri poskytovaní predmetnej služby je vždy príslušné volanie ukončené v konkrétnom koncovom bode mobilnej telefónnej siete určenom špecifickou sieťovou adresou a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete (na inej špecifickej sieťovej adrese).

Podľa definície relevantného trhu č. 7 je veľkoobchodný trh v reálnej projekcii, t.j. pri reálnom poskytovaní služieb, viazaný na existenciu konkrétnej verejnej mobilnej telefónnej siete. Plnenie na agregovanom trhu všetkých sietí nemožno považovať za homogénny produkt, keďže je vzájomne nezastupiteľné. Vzájomná zastupiteľnosť produktov a v tomto prípade služieb, je základnou podmienkou tovarového relevantného trhu. Ukončenie volania v jednej sieti nie je zastupiteľné s ukončením volania v inej sieti. Ide o rozdielne služby, pretože tieto služby spolu nesúťažajú na jednom reálnom trhu. Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní v jednotlivých mobilných sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, je potrebné na území Slovenskej republiky v súčasnosti vidieť 3 samostatné trhy, resp. podtrhy. Ide tu o vzťah legálnej definície a skutočnosti, na ktorú možno túto definíciu aplikovať. Definícia relevantného trhu č. 7 obsahuje pojmové znaky vo všeobecnej, a teda abstraktnej rovine, a ak nejaká skutočnosť napĺňa tieto pojmové znaky, môžeme takúto skutočnosť označiť za relevantný trh podľa danej definície.

V praxi sa tak môže vyskytnúť aj viacero skutočností, ktoré napĺňajú pojmové znaky definície, a preto môže nastať situácia, že existuje viacero relevantných trhov, resp. podtrhov. Úrad preto z vecného hľadiska vymedzil 3 samostatné trhy, resp. podtrhy – trh ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica Slovakia, trh ukončenia volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom, ako aj trh ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko napriek tomu, že existuje len jediná legálna definícia veľkoobchodného relevantného trhu č. 7.

Na každom z týchto reálnych trhov má konkrétny podnik monopolné postavenie, a teda významný vplyv. Rozdielna je však veľkosť jednotlivých reálnych relevantných trhov, ktorá je v potenciálnej rovine daná počtom koncových užívateľov podniku a vo faktickej rovine počtom ukončených minút v danej sieti. Opäť je potrebné vychádzať z definície trhu. Pri ukončovaní volania ide o službu, ktorá má byť smerovaná do koncového bodu určeného špecifickou sieťovou adresou vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Koncový bod siete je fyzickým bodom, v ktorom sa účastníkovi poskytuje pripojenie k verejnej elektronickej komunikačnej sieti a v prípade sietí využívajúcich prepájanie alebo smerovanie je tento bod určený špecifickou sieťovou adresou, ku ktorej je priradené telefónne číslo alebo označenie účastníka. Existencia koncového bodu siete je teda nevyhnutnou podmienkou realizácie služby ukončenia volania a predstavuje tak podklad pre samotné plnenie.

V tejto rovine môžeme hovoriť o potenciálnej veľkosti trhu, nakoľko počet koncových bodov (účastníkov) vytvára potenciálne väčší priestor pre ukončovanie volania v danej sieti. Veľkosť relevantného trhu vo faktickej rovine možno vyjadriť súhrnom plnení spočívajúcich v ukončovaní volaní podľa definície relevantného trhu č. 7.

Úrad po preskúmaní daného vymedzenia trhu z hľadiska fyzikálnych a technických charakteristík, ako aj z hľadiska ceny a účelu použitia na strane dopytu a aj na strane ponuky konštatuje, že neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, pretože pri poskytovaní tejto služby je vždy príslušné volanie ukončené v konkrétnom koncovom bode mobilnej telefónnej siete určenom špecifickou sieťovou adresou a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ani v inom koncovom bode siete, a ani na inej špecifickej sieťovej adrese.

Územné vymedzenie relevantného trhu č. 7

Podľa § 3 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je priestorový relevantný trh vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Priestorový relevantný trh (geografický trh) je všeobecne vymedzený územím, na ktorom dotknuté subjekty vystupujú na strane ponuky a dopytu danej služby, pričom súťažné podmienky sú také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami. Pri priestorovom vymedzovaní trhu úrad zohľadňuje národný trh.

Súťažné podmienky pri poskytovaní ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti sú na celom území Slovenskej republiky dostatočne homogénne. Úrad pri územnom vymedzení trhu vychádzal z vecného vymedzenia relevantného trhu.

V zozname relevantných trhov v Slovenskej republike, ktorý úrad vydal rozhodnutím o určení zoznamu relevantných trhov je relevantný trh z geografického hľadiska definovaný ako celé územie Slovenskej republiky, avšak v tomto prípade úrad pristúpil k užšej špecifikácii geografického vymedzenia veľkoobchodného trhu č. 7, pretože veľkoobchodný relevantný trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je z geografického hľadiska totožný s geografickým rozsahom siete konkrétneho mobilného operátora na území Slovenskej republiky.

Úrad pri analyzovaní relevantného trhu využil všetky podstatné údaje a informácie získané od všetkých troch oslovených podnikov poskytujúcich službu

ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, niektoré kvantitatívne ukazovatele z dotazníkov získaných v rámci Zberu dát (zber dát úrad uskutočňuje dvakrát ročne), ako aj z verejne dostupných zdrojov. Zo získaných informácií a podkladov úrad pristúpil k analýze relevantného trhu č. 7 s cieľom zistiť, či existuje na predmetnom trhu efektívna súťaž.

Podľa § 17 ods. 1 až 3 zákona o elektronických komunikáciách bolo cieľom analýzy zistiť, či na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 7 je efektívna súťaž, či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov sú dostatočné na jej zabezpečenie a či pôsobí na veľkoobchodnom trhu č. 7 taký podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na predmetnom trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Predmetom opakovanej analýzy bolo:

- Identifikovať podniky pôsobiace na predmetnom trhu;
- Posúdiť, či na relevantnom trhu č. 7 existuje významný podnik, ktorý podľa ustanovenia § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov;
- Na základe záverov analýzy v prípade zistenia, že a) na trhu nie je efektívna súťaž, určiť podniky s významným vplyvom a navrhnúť uloženie povinností, ktoré môžu byť ponechané, zmenené alebo doplnené v porovnaní so súčasnými právoplatnými rozhodnutiami alebo b) na trhu existuje efektívna súťaž, navrhnúť zrušenie súčasných právoplatných rozhodnutí o určení jednotlivých spoločností za významný podnik a uloženie povinností na predmetnom relevantnom trhu.

Identifikovanie podnikov na relevantnom trhu č. 7

Na predmetnom trhu v analyzovanom období naďalej pôsobili 3 podniky, ktoré poskytujú službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Sú nimi tie isté spoločnosti, ktoré boli na základe predchádzajúcej analýzy určené za významné podniky na trhu ukončenia volaní vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti: spoločnosť Telefónica Slovakia, spoločnosť Slovak Telekom a spoločnosť Orange Slovensko. Všetky tri uvedené spoločnosti majú navzájom medzi sebou uzavreté zmluvy o prepojení svojich mobilných sietí.

V nasledujúcej tabuľke č. 1 sú prehľadne znázornené všetky tri podniky prevádzkujúce verejnú mobilnú telefónnu sieť, ktoré mali do konca roka 2012

uzavretú zmluvu o prepojení svojej siete s podnikmi prevádzkujúcimi verejnú telefónnu sieť v pevnom umiestnení.

Tabuľka č. 1: Zmluvy o prepojení sietí medzi podnikmi poskytujúcimi verejnú mobilnú telefónnu službu a podnikmi poskytujúcimi verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení k 30.06.2012

	Slovak Telekom	Orange Slovensko	Telefónica Slovakia
Slovak Telekom		✓	✓
GTS Slovakia, s.r.o.	✓	✓	✓
Orange Slovensko	✓		✓
SWAN, a.s.	✓	✓	
ŽSR - ŽT	✓	✓	
Slovanet, a.s.	✓	✓	

Pozn. – znak „✓“ v tabuľke znamená, že podniky majú uzavretú zmluvu o vzájomnom prepojení mobilných sietí so sieťami v pevnom umiestnení.

Spoločnosť Telefónica Slovakia má uzavreté zmluvy o prepojení svojej verejnej mobilnej telefónnej siete so sieťami v pevnom umiestnení spoločností Slovak Telekom, Orange Slovensko a GTS Slovakia, s.r.o. Spoločnosť Orange Slovensko má uzavreté zmluvy o prepojení svojej verejnej mobilnej telefónnej siete so sieťami v pevnom umiestnení spoločností Slovak Telekom, GTS Slovakia, s.r.o., Swan, a.s., ŽSR - ŽT, o.z. a Slovanet, a.s. Napokon Slovak Telekom má uzavreté zmluvy o prepojení svojej verejnej mobilnej telefónnej siete so sieťami v pevnom umiestnení spoločností GTS Slovakia, s.r.o., Orange Slovensko, Swan, a.s., ŽSR – ŽT, o.z. a Slovanet, a.s.spoločnosť

Významný podnik – vyhodnotenie kritérií

Úrad pri analyzovaní relevantného trhu využil všetky podstatné údaje a informácie získané od všetkých troch oslovených podnikov poskytujúcich službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, niektoré kvantitatívne ukazovatele z dotazníkov získaných v rámci Zberu dát (zber dát úrad uskutočňuje dvakrát ročne), ako aj z verejne dostupných zdrojov. Zo získaných informácií a podkladov úrad pristúpil k analýze relevantného trhu č. 7 s cieľom zistiť, či existuje na predmetnom trhu efektívna súťaž.

Podkladom pre toto rozhodnutie je analýza relevantného trhu č. 7, ktorú úrad vypracoval na základe vyhodnotenia nasledujúcich kritérií:

- Individuálne povolenia podnikov
- Pokrytie územia a obyvateľstva sieťami GSM a UMTS
- Štruktúra ukončených volaní
- Vyhodnotenie trhových podielov v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach
- Vyhodnotenie trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach
- Prekážky vstupu na predmetný trh
- Vývoj poplatkov za ukončenie volaní
- Súčasný stav na predmetnom trhu

Kritérium - individuálne povolenia podnikov

Na predmetnom trhu pôsobia tri podniky, ktoré poskytujú službu ukončenia volaní vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti.

V časti Územné vymedzenie relevantného trhu č. 7 úrad určil, že geografickým vymedzením predmetného relevantného trhu je geografický rozsah siete konkrétneho mobilného operátora na území Slovenskej republiky. Vzhľadom na túto skutočnosť úrad vyhodnotil, aké siete podniky na predmetnom trhu využívajú a súčasne aké dosahujú týmito sieťami pokrytie územia a obyvateľstva.

Rozhodnutím úradu číslo 5701/10/06 zo dňa 25.08.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.09.2006, úrad vydal individuálne povolenie spoločnosti Telefónica Slovakia na pridelenie frekvencií v pásmach GSM 900/1800 MHz, v pásme UMTS a FS 28/29 GHz. Frekvencie boli určené na zriadenie a prevádzkovanie verejnej mobilnej telefónnej siete a na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby, dátových a multimediálnych služieb ešte spoločnosti s obchodným menom Telefónica O2 Slovakia, s.r.o., teda predchádzajúcim názvom spoločnosti.

Spoločnosť Slovak Telekom je oprávnená na území Slovenskej republiky zriaďovať a prevádzkovať verejnú mobilnú telekomunikačnú sieť na pridelených frekvenciách, poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu prostredníctvom verejných mobilných telekomunikačných sietí, zriaďovať a prevádzkovať verejnú dátovú sieť s komutáciou paketov, poskytovať plný rozsah verejných dátových a multimediálnych služieb prostredníctvom verejných telekomunikačných sietí ai. Všetky tieto činnosti môže spoločnosť Slovak Telekom vykonávať v súlade s podmienkami licencií a povolení, ktoré jej boli udelené.

Licencie pre sieť GSM a NMT vo frekvenčnom pásme 450 MHz, 900 MHz a 1800 MHz získala spoločnosť Slovak Telekom dňa 28.07.2000 (ešte ako

spoločnosť s obchodným menom EuroTel Bratislava a.s.). Spoločnosť Slovak Telekom dňa 28. júna 2002 od úradu obdržala aj licenciu na zriaďovanie a prevádzkovanie verejnej mobilnej telekomunikačnej siete UMTS a na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby, dátových a multimediálnych služieb prostredníctvom tejto siete (pôvodne bola rovnako udelená spoločnosti s obchodným menom EuroTel Bratislava a.s., ktorá v tom čase pôsobila na predmetnom trhu).

Dňa 09.08.2011 úrad vydal rozhodnutie č. 1110531029 a dňa 25.11.2011 rozhodnutie o rozklade č. 54/01/2011, ktorým predĺžil spoločnosti Slovak Telekom platnosť povolení na používanie licencií o ďalších 10 rokov. Spoločnosti Slovak Telekom teda úrad predĺžil platnosť individuálnych povolení na prevádzkovanie rádiových zariadení vo frekvenčnom pásme 450 MHz, 900 MHz a 1800 MHz. Spoločnosť Slovak Telekom podala na Najvyšší súd Slovenskej republiky proti tomuto rozhodnutiu žalobu týkajúcu sa určenia výšky jednorázovej úhrady. Najvyšší súd Slovenskej republiky obidve rozhodnutia v časti určenia výšky jednorázovej úhrady zrušil a vec vrátil úradu na ďalšie konanie.

Spoločnosť Orange Slovensko je oprávnená na území Slovenskej republiky zriaďovať a prevádzkovať verejnú mobilnú telekomunikačnú sieť na pridelených frekvenciách, poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu prostredníctvom verejných mobilných telekomunikačných sietí, zriaďovať a prevádzkovať verejnú dátovú sieť s komutáciou paketov, poskytovať plný rozsah verejných dátových a multimediálnych služieb prostredníctvom verejných telekomunikačných sietí ai. Všetky tieto činnosti môže spoločnosť Orange Slovensko vykonávať v súlade s podmienkami licencií a povolení, ktoré jej boli udelené.

Licencie pre sieť GSM obdržala spoločnosť Orange Slovensko dňa 28.07.2000, ešte ako spoločnosť s obchodným menom Globtel GSM, a.s. Spoločnosť Orange Slovensko obdržala dňa 28. júna 2002 od úradu aj licenciu na zriaďovanie a prevádzkovanie verejnej mobilnej telekomunikačnej siete UMTS a na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby, dátových a multimediálnych služieb prostredníctvom tejto siete.

Spoločnosti Orange Slovensko boli dňa 30.04.2008 udelené na základe výberového konania aj licencie CDMA. Úrad vyhlásil 31.03.2008 výberové konanie na 4. mobilného operátora, ktoré sa týkalo bloku frekvencií vo frekvenčnom pásme 872-876 MHz / 917-921 MHz, ktorý bol určený na prevádzkovanie celoplošnej mobilnej siete pre širokopásmovú digitálnu technológiu a poskytovanie verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby, ktorá znamenala rozšírenie ponuky vysokorychlostného mobilného prístupu do internetu. Spoločnosť Orange Slovensko sa stala víťazom tohto výberového konania, čím prispela prostredníctvom novej siete k rozšíreniu ponuky služieb a k zvýšeniu penetrácie širokopásmového prístupu k internetu. Na využívanie tohto pásma sa používala technológia CDMA.

Spoločnosť Orange Slovensko písomne oznámila úradu, že sa ku dňu 31.01.2013 vzdáva povolenia, ktorým jej boli pridelené frekvencie v pásme 872-876/917-921 MHz. Úrad tak bude môcť uvoľnené frekvencie prideliť inému záujemcovi.

Dňa 09.08.2011 úrad vydal rozhodnutie č. 1110531028 a dňa 25.11.2011 rozhodnutie o rozklade č. 53/01/2011, ktorým predĺžil spoločnosti Orange Slovensko platnosť povolení na používanie licencií o ďalších 10 rokov. Úrad tým spoločnosti Orange Slovensko predĺžil platnosť individuálnych povolení na prevádzkovanie rádiových zariadení vo frekvenčnom pásme 900 MHz a 1800 MHz. Spoločnosť Orange Slovensko podala na Najvyšší súd Slovenskej republiky proti tomuto rozhodnutiu žalobu. Najvyšší súd Slovenskej republiky zatiaľ vo veci nerozhodol.

Úrad v tejto časti porovnal pokrytie územia a obyvateľstva verejnými mobilnými telefónnymi sieťami prevádzkovanými na Slovensku, ktoré podniky na predmetnom relevantnom trhu používajú, teda sieťami UMTS a GSM a to ku koncu roka 2010, 2011 a k 1. polroku 2012 pre každý podnik samostatne. Toto porovnanie je uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2: Porovnanie pokrytia sietí GSM a UMTS jednotlivých operátorov k 31.12.2010, k 31.12.2011 a k 30.06.2012 **[Obchodné tajomstvo]**

k 30.6.2012	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie
Orange Slovensko				
Slovak Telekom				
Telefónica Slovakia				
k 31.12.2011	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie
Orange Slovensko				
Slovak Telekom				
Telefónica Slovakia				
k 31.12.2010	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie
Orange Slovensko				
Slovak Telekom				
Telefónica Slovakia				

Pokrytie obyvateľstva Slovenskej republiky sieťou GSM bolo k 30.06.2012 u všetkých troch podnikov takmer totožné, pretože najmenší podnik, spoločnosť Telefónica Slovakia, mala pokrytie ■ % [OT], čo je iba o 4,4 % menej oproti pokrytiu spoločnosti Orange Slovensko, ktorá mala najvyššie pokrytie obyvateľstva svojou GSM sieťou. Avšak pri pokrytí územia sieťou GSM k 30.06.2012 boli už rozdiely medzi podnikmi väčšie. Tieto rozdiely boli ovplyvnené aj stále platnou zmluvou o národnom roamingu medzi spoločnosťami Slovak Telekom a Telefónica Slovakia pri poskytovaní služieb ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti v tých oblastiach, kde spoločnosť Telefónica Slovakia nemá svoje vlastné pokrytie. Označenie [OT] znamená predmet obchodného tajomstva.

Pri pokrytí sieťami UMTS sú rozdiely medzi jednotlivými operátormi omnoho väčšie. Spoločnosť Orange Slovensko rozšírila svoje pokrytie obyvateľstva Slovenskej republiky sieťou UMTS za posledných 18 mesiacov k 30.06.2012 o 2,4 % a súčasne pokrytie územia Slovenskej republiky sieťou UMTS o 2,5 %. Spoločnosť Slovak Telekom síce rozšírila pokrytie obyvateľstva Slovenskej republiky svojou sieťou UMTS o takmer polovicu a pokrytie územia Slovenskej republiky zväčšila o 23 %, ale pokrytia sieťou UMTS mali menší rozsah v porovnaní s pokrytím siete UMTS spoločnosti Orange Slovensko. Na predmetnom trhu je najkratšie pôsobiacou a zároveň najmenšou spoločnosťou podľa pokrytia sieťou UMTS spoločnosť Telefónica Slovakia, ktorá ešte k 31.12.2010 pokrývala iba ■ % [OT] obyvateľstva Slovenskej republiky. Za posledných 18 mesiacov k 30.06.2012 rozšírením svojej siete UMTS na jednej strane zaznamenala veľmi vysoký nárast, pretože rozšírila svoje pokrytie obyvateľstva Slovenskej republiky o takmer 35 %, čo je však na druhej strane o viac ako ■ [OT] menej ako dosahujú jej konkurenti. V pokrytí územia Slovenskej republiky svojou sieťou UMTS je tento ukazovateľ tiež podstatne nižší, lebo spoločnosť Telefónica Slovakia pokrývala k 30.06.2012 iba ■ % [OT] územia Slovenskej republiky svojou sieťou UMTS, čo bolo približne ■ [OT] krát menej ako dosahujú jej dvaja konkurenti.

Kritérium - štruktúra ukončených volaní

Vývoj celkového objemu ukončených volaní (v minútach) všetkých troch podnikov (pôsobiacich na predmetnom trhu) v štruktúre podľa toho, či ukončené volania prichádzali z vlastnej mobilnej siete, z inej mobilnej siete, z pevnej verejnej telefónnej siete alebo zo siete zahraničného operátora znázorňuje graf č. 1.

Ako vidieť z grafu č. 1, z celkového objemu počtu všetkých ukončených volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach bolo k 30.06.2012 takmer 70 % volaní zároveň vytvorených a aj ukončených v mobilnej sieti každého jednotlivého podniku. Takáto prevádzka vo verejnej mobilnej telefónnej sieti všetkých podnikov spolu

predstavovala na začiatku analyzovaného obdobia (k 31.12.2009) takmer 73 % z celkového objemu ukončených volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach.

Graf č. 1: Vývoj podielov ukončených volaní vo verejných mobilných sieťach spolu podľa zostavenia volania

Ďalším významným ukazovateľom (znázorneným v druhom stĺpci grafu č. 1) je podiel ukončených minút z volaní, ktoré boli zostavené v iných národných verejných mobilných telefónnych sieťach. Vo všetkých troch mobilných sieťach bolo takto ukončených k 31.12.2009 iba 17,82 % z celkového objemu počtu minút volaní do verejných mobilných telefónnych sietí, ale k 30.06.2012 sa tento podiel zvýšil a z celkového objemu ukončených volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach bolo 22,71 % takých, ktoré boli zostavené v iných verejných mobilných telefónnych sieťach. V priebehu 2 a pol roka tento ukazovateľ teda stúpol o takmer 5 percentuálnych bodov, ale napriek tomu bol nepomerne menší k objemu ukončených volaní vytvorených a zároveň ukončených na vlastných mobilných číslach (ukazovateľ v prvom stĺpci grafu č. 1).

Objem ukončených volaní z pevných sietí predstavoval každoročne približne iba 3 % z celkového objemu ukončených volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach. K 30.06.2012 bolo z celkového objemu ukončených volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach iba 2,63 % takých, ktoré boli zostavené v pevných sieťach. Tento údaj zahŕňa nielen ukončené minúty z iných fixných sietí, ale aj ukončené minúty volaní z vlastných fixných sietí u tých 2 podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu, ktorí prevádzkujú aj svoju vlastnú fixnú sieť (t.j. spoločnosť Orange Slovensko a Slovak Telekom).

Posledným ukazovateľom v grafe č. 1 je objem ukončených minút prichádzajúci z medzinárodnej prevádzky. Objem ukončených volaní z medzinárodnej prevádzky na celkovom objeme ukončených minút počas celého sledovaného obdobia mierne klesal. K 31.12.2009 predstavovalo zo všetkých ukončených volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti práve 6,4 % takých, ktoré pochádzali z medzinárodnej prevádzky. Toto percento každoročne mierne klesalo a k 30.06.2012 bolo zo všetkých ukončených volaní už iba 5,1 % takých, ktoré pochádzali z medzinárodnej prevádzky. Zaujímavá je skutočnosť, že objem ukončených volaní, ktoré boli vytvorené vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, bol ešte menší ako objem ukončených volaní z medzinárodnej prevádzky počas celého sledovaného obdobia.

Pri maloobchodnej ponuke mobilných hlasových služieb zohrávajú rozhodujúcu úlohu zľavy na vlastné volania (volania do vlastnej siete) a paušály (napr. WOW, Happy, O2 fér s extra balíčkom), ktoré v sebe zahŕňajú neobmedzené volania do všetkých sietí, ale aj ostatné balíčky služieb operátorov. V neposlednom rade na maloobchodnom trhu pri udržaní si koncových zákazníkov zohrávajú významnú úlohu aj oddelenia operátorov, ktorých hlavnou činnosťou je udržanie zákazníka a starostlivosť o zákazníka.

Kritérium - vyhodnotenie trhových podielov v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach

Relevantný trh č. 7 je definovaný ako veľkoobchodná služba ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach má 100 % trhový podiel vo svojej vlastnej (jednotlivej) verejnej mobilnej telefónnej sieti. Ukončenie volania je jedným zo vstupov pre poskytovanie služieb maloobchodných národných volaní na území Slovenskej republiky.

Každý trh pre ukončenie volaní v jednotlivej verejnej mobilnej telefónnej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Na zadanom relevantnom trhu č. 7 má každý podnik pôsobiaci na tomto trhu 100 % trhovú podiel. Všetky tri spoločnosti, ktoré boli na základe predchádzajúceho kola analýzy určené za významný podnik na tomto trhu, aj naďalej poskytovali veľkoobchodné služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti. Žiadny ďalší poskytovateľ služieb na tomto trhu v analyzovanom období nepribudol.

Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončení volaní v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, úrad v reálnej projekcii relevantného trhu č. 7 identifikoval 3 samostatné trhy. Podľa definície relevantného trhu č. 7 sú v súčasnosti na území Slovenskej republiky tri reálne existujúce trhy.

Na základe uvedeného preto úrad konštatuje, že v analyzovanom období poskytovali služby patriace na relevantný trh č. 7 spoločnosti: Telefónica Slovakia, Slovak Telekom a Orange Slovensko.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach má 100% trhovú podiel vo svojej vlastnej sieti. K 30.06.2012 mala spoločnosť Telefónica Slovakia 100% trhovú podiel na trhu ukončenia volania v jej vlastnej sieti, spoločnosť Slovak Telekom mala tiež 100% trhovú podiel na trhu ukončenia volania v jej vlastnej sieti a rovnako spoločnosť Orange Slovensko mala 100% trhovú podiel na trhu ukončenia volania v jej vlastnej sieti.

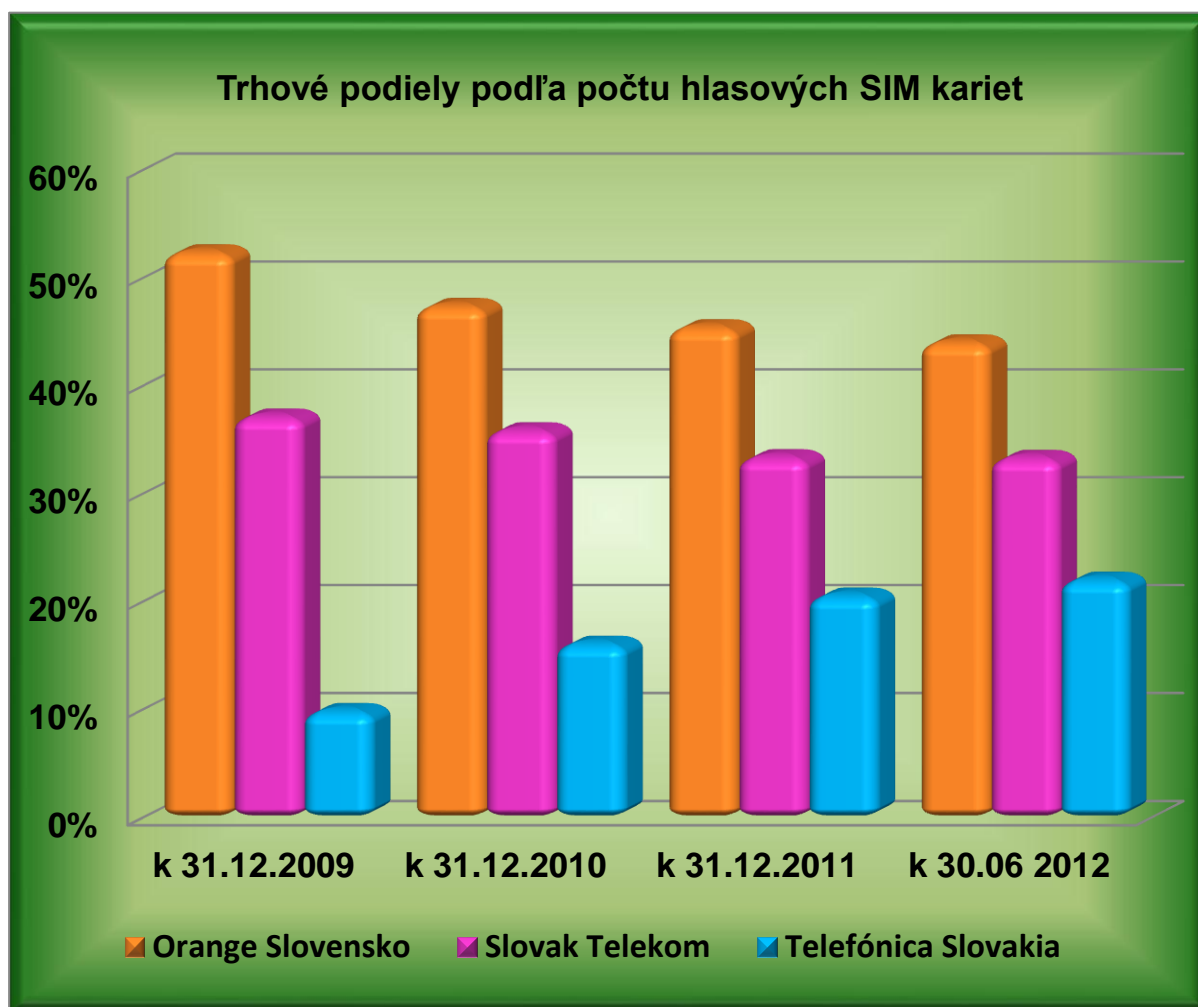
Kritérium - Vyhodnotenie trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach

Pri vyhodnotení trhových podielov vo všetkých troch verejných mobilných telefónnych sieťach úrad vykonal analýzu podielov vypočítaných na základe nasledovných ukazovateľov (bez ohľadu na to, či ukončené volania boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí):

- celkový počet aktívnych zákazníkov jednotlivých operátorov (ich hlasových SIM kariet),
- celkový objem ukončených volaní vrátane vlastných dodávok,
- celkový objem ukončených minút v rámci prepojenia sietí
- a celková výška dosiahnutých výnosov z objemu ukončených minút volaní v rámci prepojenia.

Vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet v období od 31.12.2009 do 30.06.2012 je znázornený v grafe č. 2. Kategória aktívnych hlasových zákazníkov v sebe zahŕňa celkový počet aktívnych SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby vrátane postpaidu (t.j. počet SIM kariet, na ktoré je uzatvorená platná zmluva k poskytovaniu služieb) a pre-paidu (t.j. počet predplatených SIM kariet, ktoré boli minimálne raz za posledné 3 mesiace použité pre zostavenie alebo termináciu volania, SMS, ai). Počet aktívnych SIM kariet jednotlivých operátorov je vykazovaný aj vrátane SIM kariet resellerov, ktorí v analyzovanom období predávali služby pod svojou značkou, avšak poskytovateľom služieb bol jeden z mobilných operátorov.

Graf č. 2: Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet

Najväčší trhový podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov v sledovanom období, ako vidieť z grafického zobrazenia, dosahovala spoločnosť Orange Slovensko. Jej podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet od konca roku 2009 do polovice roka 2012 postupne mierne klesal z 52,59 % k 31.12.2009 na

44,24 % k 30.06.2012. Mierne poklesol aj trhový podiel počtu aktívnych hlasových SIM kariet spoločnosti Slovak Telekom a to z 37,36 % k 31.12.2009 na 33,53 % k 30.06.2012. Obom dovedy najväčším podnikom teda trhové podiely za posledné 2 roky mierne poklesli. Opačný trend bol zaznamenaný u najmladšej spoločnosti na predmetnom trhu, spoločnosti Telefónica Slovakia, ktorej sa trhový podiel vyjadrený počtom aktívnych hlasových zákazníkov v sledovanom období mierne zvýšil. K 31.12.2009 dosahovala spoločnosť Telefónica Slovakia trhový podiel vo výške 10,06 %, k 31.12.2010 trhový podiel už vo výške 16,3 %, k 31.12.2011 trhový podiel vo výške 20,76 % a k 30.06.2012 jej trhový podiel vzrástol na 22,23 % z celkového počtu aktívnych zákazníkov.

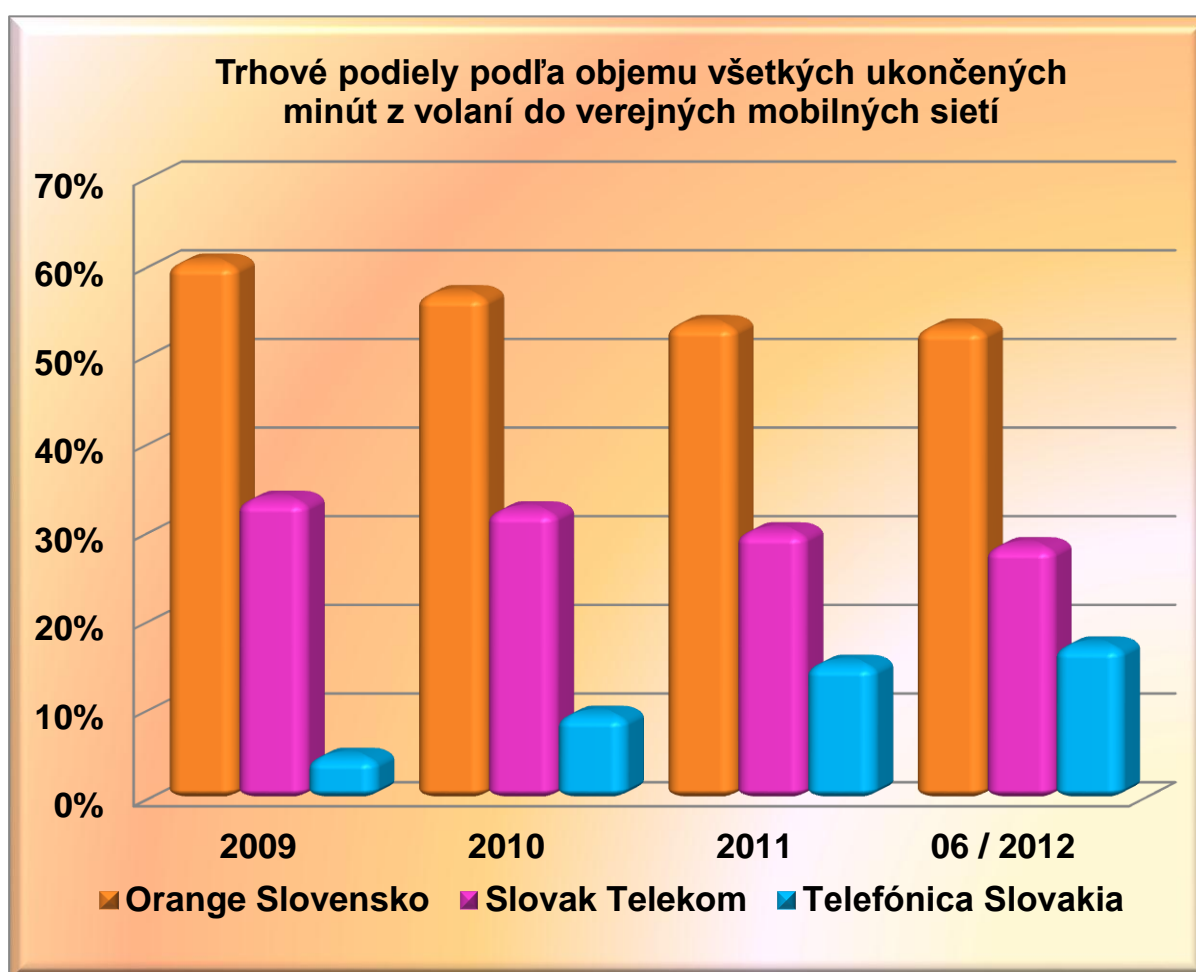
Graf č. 3: Počet aktívnych hlasových SIM kariet jednotlivých podnikov podľa rozlíšenia na prepaid-ových a postpaid-ových zákazníkov k 30.06.2012 [Obchodné tajomstvo]

Graf č. 3 znázorňuje štruktúru aktívnych zákazníkov jednotlivých mobilných operátorov ku koncu prvého polroka 2012 rozdelených na prepaidových (predplatené karty) a postpaidových zákazníkov (paušály). Ako vidieť z grafu č. 3, dvaja väčší mobilní operátori, spoločnosti Slovak Telekom a Orange Slovensko, dosiahli k 30.06.2012 trhový podiel [ ] % [OT] a [ ] % [OT] prepaidových zákazníkov na celkovom počte svojich zákazníkov. Na druhej strane spoločnosť Telefónica Slovakia mala viac práve prepaidových zákazníkov, ktorí tvorili [ ] % [OT] z celkového počtu zákazníkov spoločnosti Telefónica Slovakia.

Graf č. 4 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa objemu všetkých ukončených volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach od 01.01.2009 do konca 1. polroka 2012. Objem všetkých ukončených volaní v súlade s definíciou trhu zahŕňa ukončené volania zostavené vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti, ukončené volania zostavené v iných verejných mobilných telefónnych sieťach, ukončené volania zostavené vo všetkých národných fixných sieťach, ukončené volania zostavené vo vlastných fixných sieťach a ukončené volania zostavené v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.

Graf č. 4: Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa celkového objemu ukončených volaní, vrátane volaní zostavených vo vlastnej verejnej mobilnej a fixnej (self-supply)

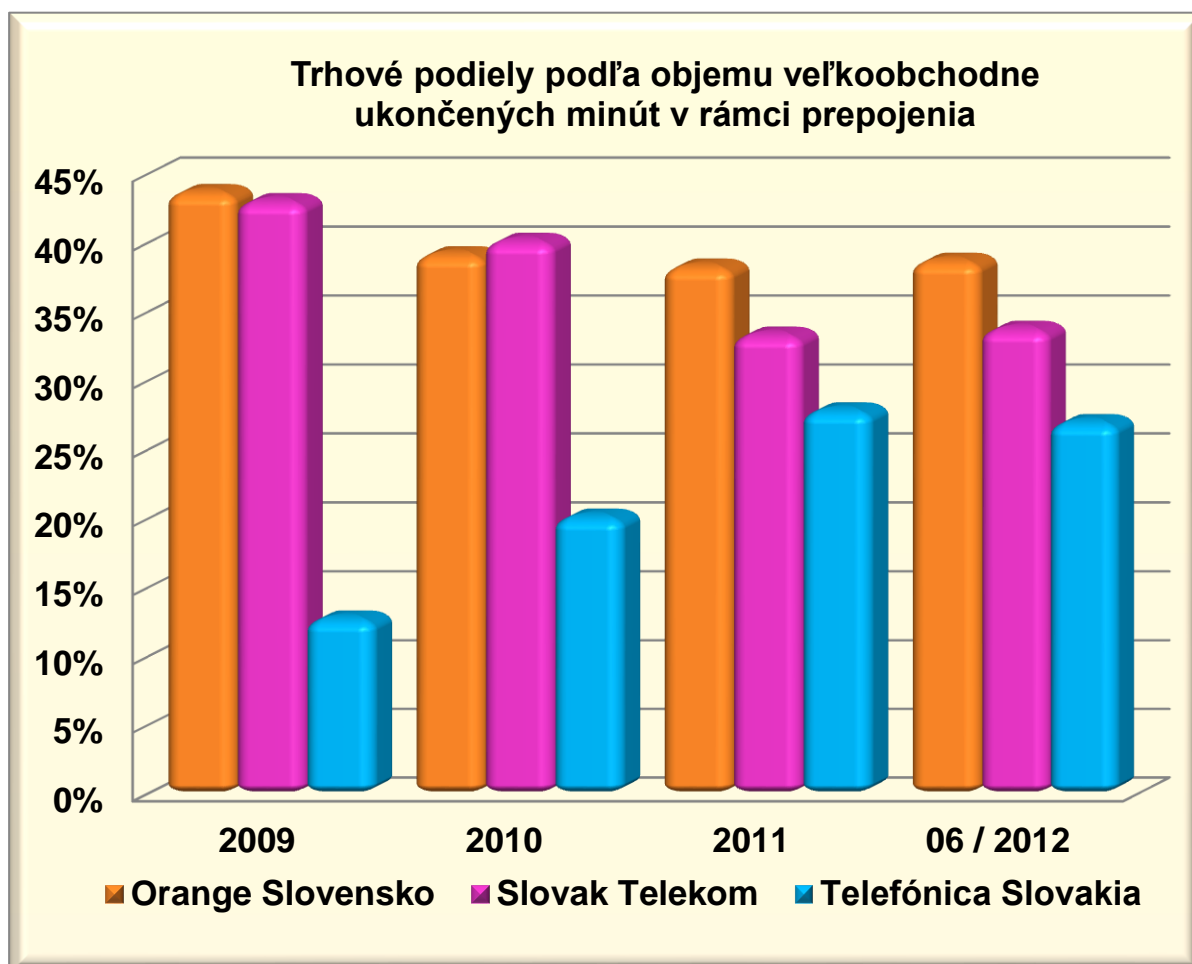

Podľa vývoja trhových podielov z objemu ukončených volaní v analyzovanom období dominovala spoločnosť Orange Slovensko. K 31.12.2009 dosahovala trhovú podiel vo výške 60,82 % z celkového objemu terminovaných minút, pričom k 30.06.2012 jej trhovú podiel klesol na 53,50 %. Vývoj trhových podielov spoločnosti Slovak Telekom bol viac menej stabilný a táto si počas celého sledovaného obdobia udržiavala trhovú podiel na úrovni okolo 30 %, keď k 31.12.2009 dosahovala trhovú

podiel vo výške 34,08 %, ktorý sa k 30.06.2012 znížil na 28,85 %. Spoločnosť Telefónica Slovakia zase k 31.12.2009 dosahovala trhový podiel podľa objemu ukončených volaní do jej verejnej mobilnej telefónnej siete iba vo výške 5,09 % a súčasne zaznamenala najväčší nárast, trhový podiel jej k 30.06.2012 stúpol na 17,64 %.

Na druhej strane ale spoločnosť Telefónica Slovakia celkovo ukončila do konca prvého polroka.2012 približne 1,5-krát menší objem volaní ako spoločnosť Slovak Telekom a takmer 3-krát menší objem volaní ako spoločnosť Orange Slovensko.

Graf č. 5: Vývoj trhových podielov podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút v rámci prepojenia

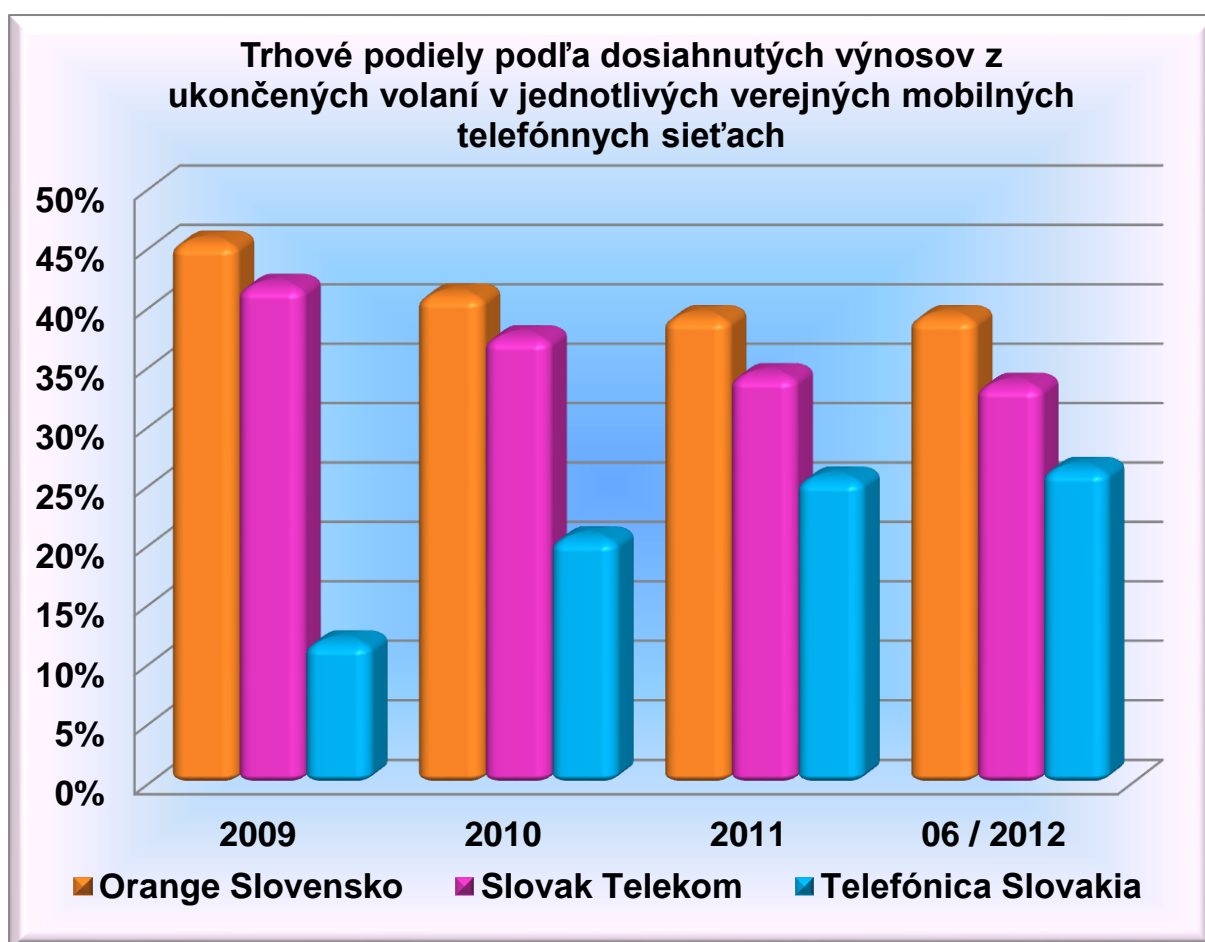

Ďalší graf č. 5 znázorňuje vývoj trhových podielov mobilných operátorov podľa objemu veľkoobchodne ukončených volaní v rámci prepojenia od 01.01.2009 do konca 1. polroka 2012. Objem všetkých veľkoobchodne ukončených volaní nezahŕňa ukončené volania, ktoré boli zostavené vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti každého operátora.

Na začiatku sledovaného obdobia dominovali podľa trhových podielov spoločne spoločnosti Slovak Telekom a Orange Slovensko, ale ku koncu sledovaného obdobia si vyšší trhový podiel udržala iba spoločnosť Orange Slovensko. Táto k 31.12.2009 dosahovala trhový podiel objemu veľkoobchodne terminovaných minút vo svojej sieti len z prepojenia vo výške 43,86 %, pričom k 30.06.2012 jej tento podiel klesol na 38,88 %. Spoločnosť Slovak Telekom dosahovala k 31.12.2009 trhový podiel vo výške 43,20 %, ktorý sa k 30.06.2012 znížil na 33,94 %. Spoločnosť Telefónica Slovakia zase k 31.12.2009 dosahovala trhový podiel podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút v rámci prepojenia vo svojej sieti iba vo výške 12,94 %, ktorý jej k 30.06.2012 stúpol viac ako dvojnásobne a to na 27,18 %.

Graf č. 6: Vývoj trhových podielov podľa dosiahnutých výnosov z ukončených volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach

Graf č. 6 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa objemu dosiahnutých výnosov za veľkoobchodne ukončené volania v rámci prepojenia v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach v období od roku 2009 do 1. polroku 2012. Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla do konca roka 2009 trhový podiel z dosiahnutých výnosov za ukončené volania v rámci prepojenia vo svojej sieti na

úrovni 45,77 %, pričom počas sledovaného obdobia jej tento trhový podiel postupne klesal až na úroveň 39,50 % za 1. polrok 2012. Spoločnosť Slovak Telekom zase dosiahla za rok 2009 trhový podiel podľa výšky výnosov za ukončenie volaní vo svojej sieti na úrovni 42,11 %, pričom aj jej počas sledovaného obdobia tento trhový podiel postupne klesal až na úroveň 33,79 % za 1. polrok 2012. Opačný vývoj bol zaznamenaný u spoločnosti Telefónica Slovakia, ktorej trhový podiel za posledné dva roky stúpol z 12,12 % za rok 2009 na 26,71 % za 1. polrok 2012. Spoločnosť Telefónica Slovakia teda za posledné dva roky stúpol trhový podiel podľa dosiahnutých výnosov za ukončenie volaní vo svojej mobilnej sieti viac ako dvojnásobne, avšak ani zďaleka nedosahuje hodnoty trhových podielov podľa výšky výnosov za ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, aké dosiahli na predmetnom trhu jej konkurenti.

Kritérium - Prekážky vstupu na relevantný trh

Prekážky vstupu na relevantný trh č. 7 sú v zásade rovnaké, ako prekážky vstupu na súvisiaci maloobchodný trh verejnej mobilnej telefónnej služby. Každý podnik, ktorý má záujem poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu potrebuje buď vlastniť funkčnú verejnú mobilnú elektronickú komunikačnú sieť alebo odoberať veľkoobchodný prístup do takejto siete a poskytovať služby na cudzej sieti ako virtuálny operátor.

Prekážky vstupu ďalšieho prevádzkovateľa verejnej mobilnej telefónnej siete na predmetný relevantný trh úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií na strategické, ekonomické, technické a časové.

Strategické bariéry:

- využitie frekvenčného spektra, ktoré je obmedzené a vstup ďalšieho operátora na predmetný trh je limitovaný, samotné získanie individuálneho povolenia na využívanie frekvenčného pásma je možné až po vyhlásení výberového konania, na základe ktorého mu úrad prideliť voľné frekvencie, úrad síce plánuje prideliť voľné frekvencie, ale očakáva sa že sa tak stane najskôr koncom roka 2013, ale reálne to môže byť až v priebehu roku 2014,
- silná pozícia troch etablovaných mobilných operátorov na trhu,
- zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora, aj vplyvom oddelení operátorov, ktorých hlavnou činnosťou je udržanie zákazníka a starostlivosť o zákazníka,
- penetrácia trhu hlasových SIM kariet, ktorá bola k 30.06.2012 vo výške 104,1 %.

Ekonomické bariéry:

- poplatky za právo používať pridelené frekvencie,
- vysoké kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete spolu so súvisiacimi technológiami,
- investičná náročnosť spojená s veľkým rizikom súvisiacim s návratnosťou investícií,
- vysoké počiatkové náklady na získanie zákazníkov (reklama, cenovo atraktívnejšie služby v porovnaní s konkurenciou alebo inovované služby, ai.).

Technické bariéry:

- dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií,
- zriadenie verejných mobilných telefónnych sietí.

Časové bariéry:

- časovo náročné zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete,
- čas potrebný pre vstup a stabilizáciu nového podniku na trhu,
- čas potrebný na získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na celkovú penetráciu hlasových SIM kariet, ale aj návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti,
- návratnosť investícií predlžuje uvedenie nových služieb s vyššou kvalitou a nižšími cenami.

Podľa názoru úradu získanie frekvencií a následné vybudovanie siete je bariérou vstupu pre každý podnik, ktorý má záujem poskytovať mobilné služby na vlastnej sieti. Nie každý operátor, ktorý bude mať záujem o pridelenie nových frekvencií ich aj reálne získa. Podľa § 33 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách, úrad je pri pridelení frekvencií viazaný poradím určeným výsledkom elektronickej aukcie. Účastníci výberového konania, ktorí sa umiestnia na miestach, na ktorých sa frekvencie nepridelia, sa považujú za neúspešných účastníkov. Na získanie frekvencií aj vybudovanie siete sú potrebné veľké finančné zdroje, čo je tiež bariérou vstupu na trh. Ak sa nejaký podnik rozhodne poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu ako plnohodnotný virtuálny operátor, tak bude poskytovať služby na cudzej sieti a nepotrebuje získať frekvencie. Avšak úrad trvá na tom, že získanie frekvencií a následné vybudovanie siete je bariérou vstupu pre každý podnik, ktorý má záujem poskytovať mobilné služby na vlastnej sieti. Ľubovoľný hypotetický nový podnik, ktorý by vstúpil na predmetný trh poskytovaním predmetnej služby na vlastnej sieti a s nulovou užívateľskou bázou, by musel ešte pred začatím poskytovania služieb a generovania výnosov najskôr významne investovať do budovania svojej vlastnej mobilnej siete.

Obmedzenosť zdrojov frekvenčného spektra a súčasné rozdelenie povolení na prevádzkovanie sietí tvorí jednoznačne prekážku vstupu nových subjektov. Záujemca o vstup nemá možnosť svojvoľne vstúpiť na trh, ale musí získať individuálne povolenie, musia mu byť pridelené frekvencie, ktoré predstavujú vzácny zdroj národného bohatstva, nakoľko nie sú neobmedzené. Silná pozícia etablovaných mobilných operátorov je ďalším faktorom, ktorý vplýva na rozhodovanie potenciálneho záujemcu o vstup. Podniky pôsobiace na predmetnom trhu totiž disponujú nepopierateľnými výhodami ako sú pridelené frekvencie, etablovaná pozícia a znalosť trhu, zákaznícka báza, vybudovaná rozsiahla infraštruktúra, kapitálová sila a pod., a všetky tieto výhody môžu zohrať svoju úlohu aj pri rozhodovaní sa potenciálnych záujemcov pri zvažovaní vstupu na trh poskytovania verejných mobilných služieb.

Zotrvačnosť zákazníkov u jednotlivých podnikov je tiež podstatným faktorom, ktorý sa musí vziať do úvahy pri posudzovaní prekážok vstupu potenciálnym záujemcom o vstup. Etablované podniky sa snažia udržať si existujúcich zákazníkov, ktorí im generujú požadované príjmy a zabrániť ich odchodu ku konkurencii. Rovnakým spôsobom by sa podniky bránili hypotetickému odchodu týchto zákazníkov k novému podniku vstupujúcemu na trh. Penetrácia SIM kariet svedčí o nasýtenosti trhu a relatívne malého priestoru na oslovenie nových zákazníkov, nakoľko každý už využíva služby etablovaných podnikov. Pri snahe o získanie týchto existujúcich zákazníkov etablovaných podnikov by hypotetický nový podnik na trhu musel čeliť problémom v súvislosti so snahou etablovaných podnikov o udržanie vlastných zákazníkov, ktorí by mali záujem o prechod k novému podniku. Rovnakým spôsobom úrad postupoval pri identifikácii ekonomických, technických, ako aj časových bariér, ktoré sú navzájom prepojené a súvisiace. Nasýtenosť trhu výrazne ovplyvňuje návratnosť investícií, časovú náročnosť získania potrebnej zákazníckej bázy a rovnako aj fungovanie na trhu. S tým súvisia aj požiadavky na technickú úroveň ponúkaného produktu, resp. služby, ktorá musí disponovať pridanou hodnotou v podobe vyššej kvality a nižšej ceny v porovnaní s konkurenciou.

Existencia bariér je nepopierateľná v súvislosti s charakterom trhu, ktorý je predmetom skúmania. Je veľmi nepravdepodobné, že na predmetnom trhu sektoru elektronických komunikácií s dlhodobou prítomnosťou 3 etablovaných mobilných podnikov, s danou technologickou a kapitálovou náročnosťou, vysokým rizikom návratnosti investícií spojeným s dynamikou rozvoja sektora, nasýtenosťou trhu a s tým spojenou zložitosťou získania nových zákazníkov a celkovou potrebou výrazných investícií na vstup nových hráčov, nebudú zohrávať svoju úlohu všetky uvedené existujúce bariéry. Tieto bariéry sú jednoznačné, dlhodobo prítomné a všeobecne známe, pričom mnohé z nich existujú a ovplyvňujú rozhodovanie potenciálnych záujemcov o vstupe na trh nielen na tomto trhu, ale aj na iných regulovaných trhoch elektronických komunikácií.

Úrad preukázal súčasný stav súťaže na predmetnom trhu, ako aj nasýtenosť tohto trhu, ktorá tiež výrazným spôsobom ovplyvňuje úvahy nových potenciálnych subjektov o možnosti vstupu na predmetný trh. Úrad trvá na existencii všetkých bariér vstupu, ktoré boli identifikované v rámci analýzy relevantného trhu.

Úrad napríklad analyzoval individuálne povolenia podnikov, pokrytie územia a obyvateľstva sieťami na území Slovenskej republiky, trhové podiely jednotlivých mobilných operátorov, či celkový stav súťaže. Na základe všetkých týchto častí analýzy úrad následne identifikoval bariéry vstupu, ktoré na trhu existujú a ovplyvňujú stav a vývoj súťaže na ňom.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že existujúce bariéry predstavujú významné prekážky pre vstup na predmetný veľkoobchodný trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Kritérium - Vývoj poplatkov za ukončenie volaní

Do konca roka 2008 úrad vždy akceptoval výšku takých veľkoobchodných mobilných ukončovacích poplatkov, na ktorých sa navzájom dohodli podniky pôsobiace na predmetnom trhu, pretože tieto podniky boli určené za významné podniky, ale nemali uloženú povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie. Na začiatku roka 2009 však u niektorých podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu nedošlo k vzájomnej dohode ohľadne veľkoobchodných ukončovacích mobilných poplatkov. Dve spoločnosti pôsobiace na predmetnom trhu, spoločnosť Orange Slovensko a Slovak Telekom, sa síce dohodli, ale tretia spoločnosť, spoločnosť Telefónica Slovakia, sa so svojimi konkurentmi nedohodla na výške týchto poplatkov. Túto situáciu úrad vyriešil vydaním dvoch rozhodnutí o predbežnom opatrení č. 1324/14/2009 a č. 1325/14/2009 zo dňa 31.07.2009, v ktorých stanovil rovnakú výšku veľkoobchodných ukončovacích mobilných poplatkov od 01.08.2009 v sieti spoločnosti Orange Slovensko a v sieti spoločnosti Slovak Telekom vo výške 0,0792 €/min a rozdielnu v sieti spoločnosti Telefónica Slovakia a to vo výške 0,0925 €/min.

V tom čase chystané rozhodnutia o rozklade vytvorili na operátorov tlak a dňa 22.12.2009 sa všetky tri spoločnosti dohodli na dodatkoch k zmluve o prepojení a dohodli si vzájomne výšku ceny za ukončenie volania v mobilnej sieti s platnosťou od 01.01.2010 - v sieti spoločnosti Orange Slovensko a Slovak Telekom vo výške 0,0715 €/min a v sieti spoločnosti Telefónica Slovakia vo výške 0,0848 €/min.

Následne úrad v polovici januára 2010 vydal tri rozhodnutia o rozklade voči rozhodnutiu o určení významného podniku a uložení povinností na veľkoobchodnom trhu služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach

č. 6/01/2010 a č. 7/01/2010 zo dňa 14.01.2010 a č. 8/01/2010 zo dňa 15.01.2010, ktorými určil od 01.02.2010 do 31.01.2011 maximálnu výšku veľkoobchodných ukončovacích mobilných poplatkov v sieti spoločnosti Orange Slovensko a Slovak Telekom vo výške 0,0635 €/min a v sieti spoločnosti Telefónica Slovakia vo výške 0,0768 €/min. Výška poplatkov bola určená na základe jednoduchého aritmetického priemeru poplatkov za službu ukončenia volania v tých štátoch Európskej únie, ktoré pri výpočte poplatkov uplatňujú metodiku kalkulácie cien založenú na nákladoch, pričom v metodike bola zohľadnená otázka efektívnosti (LRIC) a teda umožnila vypočítať efektívne ceny podľa dokumentu orgánu európskych regulátorov (terajší BEREC) „MTR Benchmark Snapshot“ k 01.07.2009.

Úrad reguloval veľkoobchodné ukončovacie mobilné poplatky aj v roku 2011 a to rozhodnutím o cene č. 37/14/2011 zo dňa 26.1.2011, v ktorom určil maximálne veľkoobchodné ukončovacie mobilné poplatky od 01.02.2011 pre všetky podniky pôsobiace na predmetnom trhu. Jedna zo spoločností však podala voči tomuto rozhodnutiu rozklad, a preto úrad vydal dňa 04.03.2011 rozhodnutie č. 154/14/2011 o predbežnom opatrení, v ktorom stanovil okamžitú výšku veľkoobchodných ukončovacích mobilných poplatkov v sieti spoločnosti Orange Slovensko a Slovak Telekom vo výške 0,0635 €/min a v sieti spoločnosti Telefónica Slovakia vo výške 0,0768 €/min až do rozhodnutia vo veci samej.

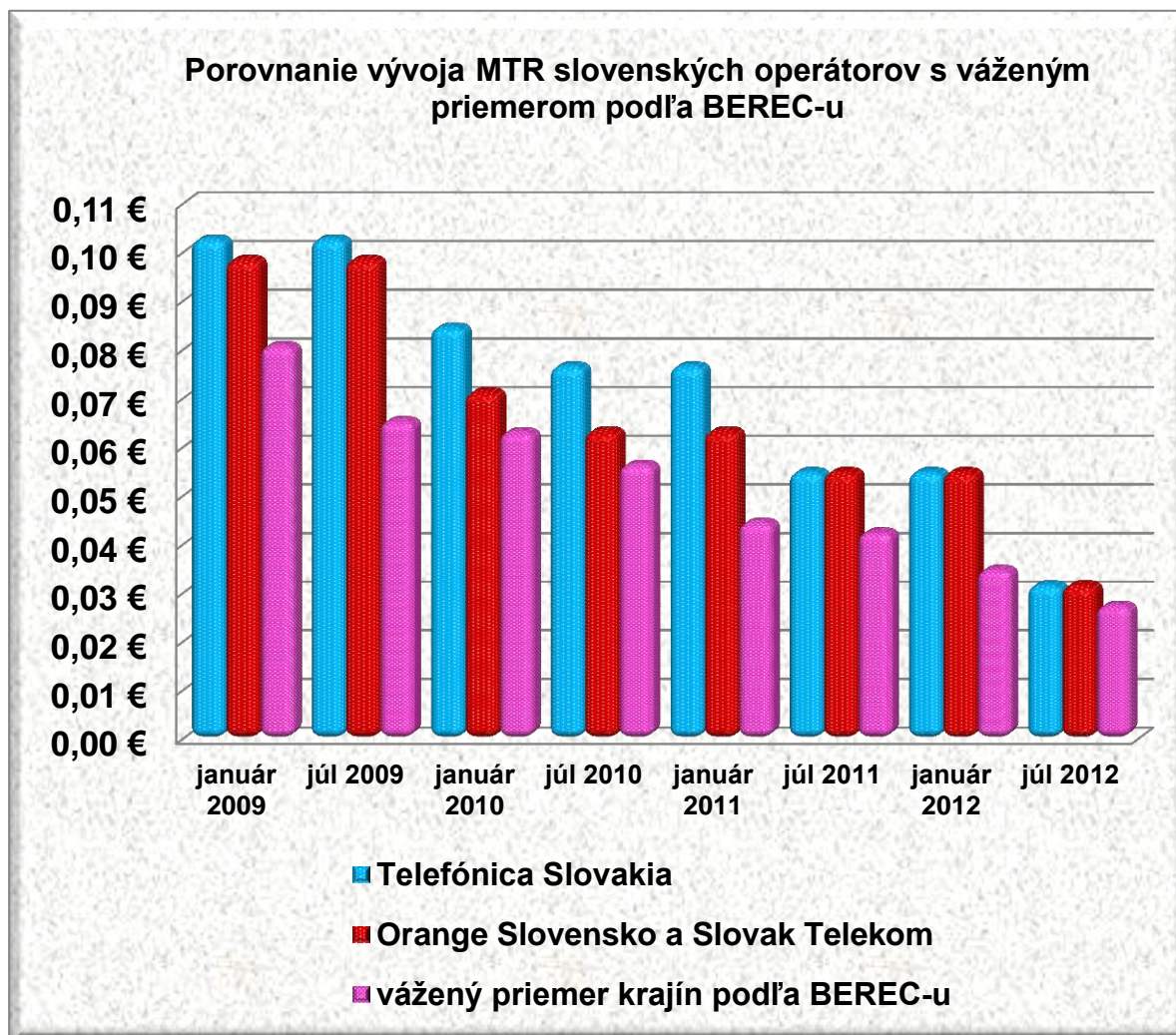
Dňa 27.05.2011 úrad vydal rozhodnutie o rozklade č. 10/01/2011, ktorým určil výšku veľkoobchodných ukončovacích mobilných poplatkov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach vo výške 0,0551 €/min platnú od 31.05.2011. Úrad následne vydal rozhodnutie o cene č. 523/OER/2012 zo dňa 30.05.2012, ktorým určil maximálne poplatky za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach vo výške 0,0318 €/min od 01.07.2012. Regulovaná maximálna výška poplatkov bola vypočítaná podľa „MTR Benchmark Snapshot“ k 01.01.2012.

Tabuľka č. 3: Prehľad vývoja maximálnych MTR na Slovensku

Vývoj MTR na Slovensku	Orange Slovensko	Slovak Telekom	Telefónica Slovakia
od 01.07.2012 - 31.05.2013	0,0318 €	0,0318 €	0,0318 €
od 31.05.2011 - 30.06.2012	0,0551 €	0,0551 €	0,0551 €
od 01.02.2010 - 30.05.2011	0,0635 €	0,0635 €	0,0768 €
od 01.01.2010 - 31.01.2010	0,0715 €	0,0715 €	0,0848 €
od 01.08.2009 - 31.12.2009	0,0792 €	0,0792 €	0,0925 €
od 01.01.2009 - 31.07.2009	0,0987 €	0,0987 €	0,1029 €

Prehľadný vývoj maximálnych veľkoobchodných ukončovacích mobilných poplatkov zobrazuje tabuľka č. 3 a graf č. 7.

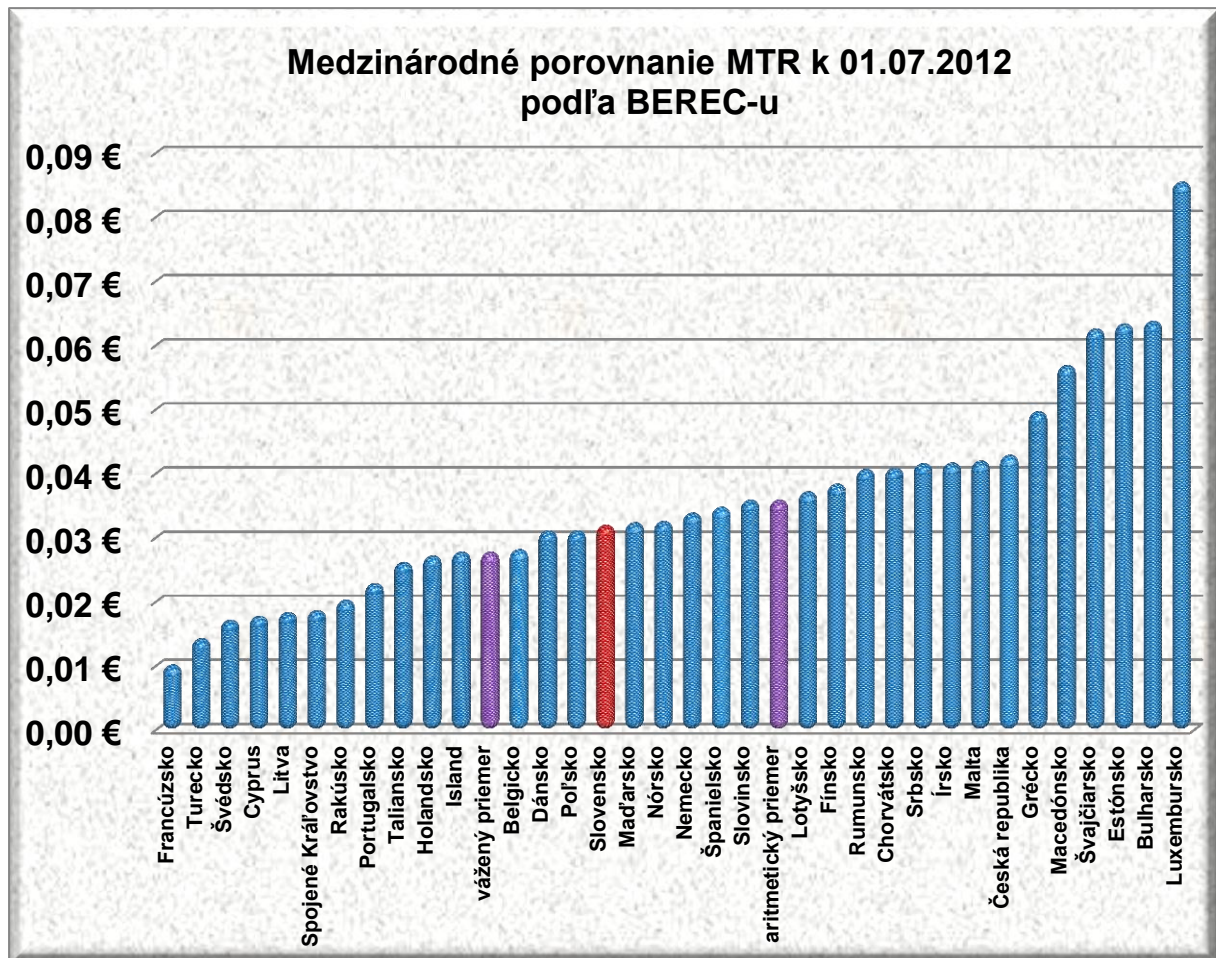
Graf č. 7: Medzinárodné porovnanie MTR

Mobilné ukončovacie poplatky na Slovensku mali v analyzovanom období od januára 2009 až po súčasnosť klesajúci charakter. Avšak v porovnaní s váženým medzinárodným priemerom mobilných ukončovacích poplatkov uverejnenom v dokumente BEREC-u boli tieto poplatky na Slovensku o niečo vyššie, čo znázorňuje aj graf č. 7. Grafické porovnanie mobilných terminačných poplatkov v jednotlivých európskych krajinách je zobrazené v grafe č. 8.

Úrad porovnával MTR slovenských operátorov s váženým priemerom krajín podľa BEREC-u z toho dôvodu, že vážený priemer zohľadňuje trhové podiely jednotlivých operátorov. Aktuálna maximálna výška MTR na Slovensku je zaregulovaná na úrovni 0,0318 €/min, a ako vidieť aj z grafického zobrazenia, je o niečo vyššia ako vážený priemer MTR krajín podľa BEREC-u, ktorý k 01.07.2012 predstavoval 0,0276 €/min. Aritmetický priemer MTR krajín podľa BEREC-u bol k 01.07.2012 na druhej strane vyšší: 0,0357 €/min.

Graf č. 8: Medzinárodné porovnanie ukončovacích poplatkov vo verejnej mobilnej telefónnej sieti podľa BEREC-u k 01.07.2012

Kritérium - Súčasný stav na predmetnom trhu

Na základe oznámenia jednotlivých podnikov úrad uvádza, že v rámci veľkoobchodného trhu č. 7 došlo v priebehu sledovaného obdobia k nasledovným zmenám:

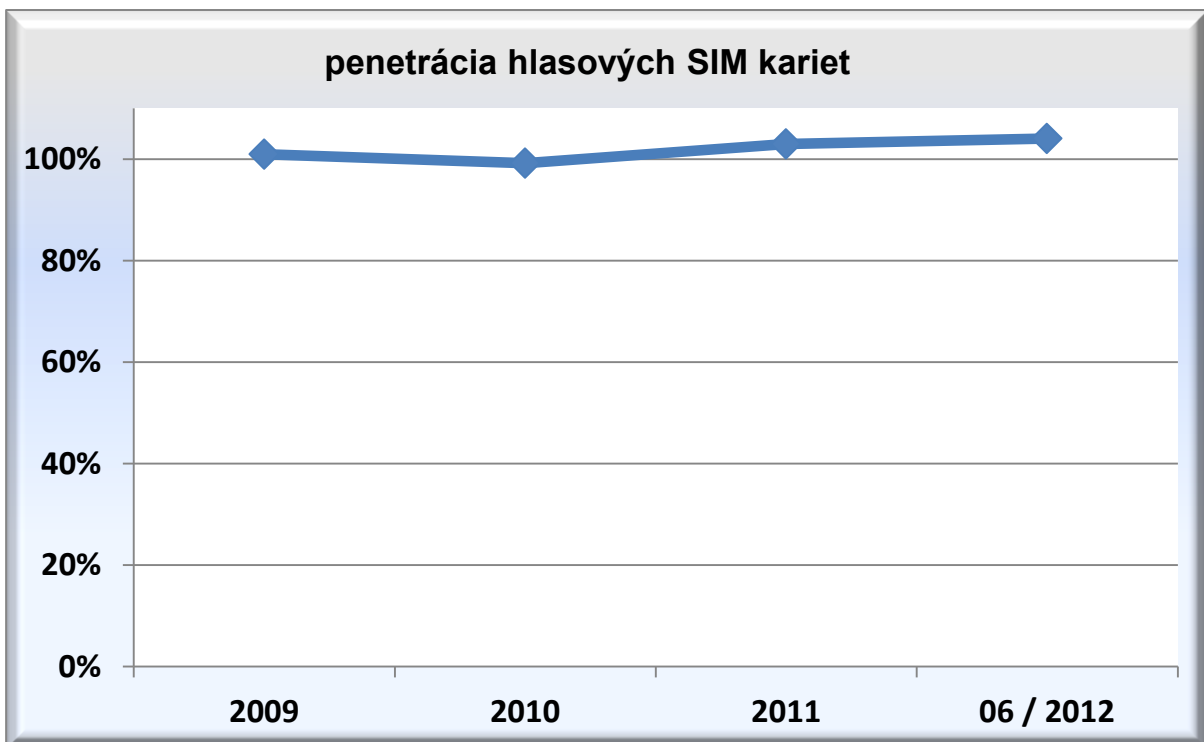
- Na základe zmluvy o zlúčení zo dňa 17.06.2010 prevzala spoločnosť Slovak Telekom, celé imanie, všetky práva a povinnosti, záväzky a pohľadávky svojej dcérskej spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. Spoločnosť Slovak Telekom sa stala univerzálnym právnym nástupcom spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. odo dňa 01.07.2010. Spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. bola vymazaná z Obchodného registra ku dňu 01.07.2010.

- Na základe oznámenia spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, s.r.o., zmenila táto spoločnosť od mája 2010 svoje obchodné meno na Telefónica Slovakia, s.r.o.

Úrad z predložených údajov zistil, že k 31.12.2009 bola penetrácia aktívnych hlasových SIM kariet na Slovensku na úrovni 100,96 %, pričom za obdobie 18 mesiacov, k 30.06.2012, mierne stúpila na 104,09 %. Vývoj výšky penetrácie hlasových SIM kariet v analyzovanom období je znázornený v grafe č. 9. Penetrácia vo výške 104,09 % je od začiatku vykonávania analýz relevantných trhov historickým maximom tohto ukazovateľa na Slovensku.

Graf č. 9: Vývoj penetrácie hlasových SIM kariet ku koncu rokov 2009, 2010, 2011 a ku koncu 1. polroka 2012

Úrad sa zaoberal aj vstupom úplného virtuálneho operátora na predmetný trh. Úplný virtuálny operátor je podnikom, ktorý nemá pridelené vlastné frekvencie a nevlastní ani mobilnú sieť, mobilné služby poskytuje svojim koncovým zákazníkom prostredníctvom siete reálneho mobilného operátora, má vlastný vplyv na zákazníkov, vlastnú cenotvorbu a fakturáciu, vlastný marketing, zmluvy o prepojení s inými operátormi a rokuje so zahraničnými operátormi o cenách roamingu. Takýto virtuálny operátor na Slovensku doposiaľ nepôsobí. Úrad na základe informácií, ktoré má k dispozícii zatiaľ ani nepredpokladá, že v priebehu najbližšieho roka reálne vstúpi na predmetný trh nejaký plnohodnotný virtuálny operátor.

Na Slovensku okrem mobilných operátorov pôsobia aj ďalšie spoločnosti, ako napríklad Funfón, Tesco Mobile, SWAN Mobile či Mphone, ktoré sú tzv. značkovými predajcami (branded resellers).

Branded reseller je akákoľvek spoločnosť, ktorá nemusí byť ani podnikom podľa § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a predáva služby reálneho mobilného operátora ako značkový predajca. Poskytovateľom týchto služieb nie je reseller, ale ten mobilný operátor, ktorého služby reseller predáva. Na Slovensku v súčasnosti pôsobia 4 spoločnosti, ktoré sú de facto značkovými predajcami reálnych mobilných operátorov a prehľadne sú znázornení v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4: Prehľad súčasných a bývalých slovenských resellerov mobilných telefónnych služieb

značka	hostiteľský operátor	súčasný značkový predajca
Tesco Mobile	Telefónica Slovakia	Tesco Mobile Slovakia, s.r.o.
SWAN Mobile	Telefónica Slovakia	SWAN, a.s.
Mphone	Slovak Telekom	METRO Cash & carry SR, s.r.o.
Funfón	Orange Slovensko	Rádio, a.s.

značka	hostiteľský operátor	bývalý značkový predajca
NAY Mobile	Telefónica Slovakia	NAY a.s.

Spoločnosti Telefónica Slovakia a Nay a.s. sa vzájomne dohodli na ukončení poskytovania partnerského produktu Naymobile. V termíne od 17. do 20. apríla 2012 sa automaticky zmenili SIM karty Nay Mobile na O2 Fér, teda na SIM karty spoločnosti Telefónica Slovakia. Nay Mobile ako samostatný značkový operátor na slovenskom trhu teda skončil v apríli 2012.

Hostiteľskí operátori si počty zákazníkov každého svojho resellera zahŕňajú do celkového počtu svojich zákazníkov a takisto prevádzku svojich resellerov si zahŕňajú do svojej celkovej prevádzky. Ponuky jednotlivých resellerov sú teda akoby ich ďalšími paušálmi (resp. službami), ktoré neponúkajú priamo vo svojich cenníkoch pod vlastným logom, ale priamo ich predáva reseller pod vlastnou značkou.

Všetci reselleri spolu mali k 30.06.2012 podiel vo výške 2,88 % na všetkých hlasových SIM kartách na Slovensku.

Úrad analyzoval aj priemerný výnos za reálne prevolané minúty a dospel k záveru, že za posledné 2 roky každému operátorovi tento priemerný výnos za reálne prevolané minúty klesal. Túto skutočnosť znázorňuje aj graf č.10.

Graf. č. 10: Priemerný výnos z 1 prevolanej minúty za roky 2010, 2011 a 2012 [**Obchodné tajomstvo**].

Na základe posúdenia príslušných kritérií týkajúcich sa analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 7 úrad dospel k týmto záverom:

- a) Každý podnik vo vzťahu k jeho veľkoobchodnej ponuke ukončenia volania v jeho vlastnej mobilnej sieti má 100 % trhovú podiel na relevantnom trhu č. 7. Spoločnosť Orange Slovensko, aj spoločnosť Slovak Telekom a aj spoločnosť Telefónica Slovakia majú 100 % trhovú podiel vo vlastnej mobilnej sieti.
- b) Úrad vyhodnotil trhovú podiely na agregovanom trhu všetkých verejných mobilných telefónnych sietí na základe celkového vývoja:
  - počtu aktívnych účastníkov,
  - objemu všetkých ukončených minút (vrátane self-supply),

- objemu veľkoobchodne ukončených minút a
- výšky výnosov z ukončenia volaní.

Spoločnosť Telefónica Slovakia k 30.06.2012 dosiahla trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov vo výške 22,23 %, trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej telefónnej sieti vo výške 17,64 %, trhový podiel podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút vo verejnej mobilnej telefónnej sieti výške 27,18 % a za 1. polrok 2012 dosiahla spoločnosť Telefónica Slovakia trhový podiel podľa výšky výnosov za ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti na úrovni 26,71 %.

Spoločnosť Orange Slovensko k 30.06.2012 dosiahla trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov vo výške 44,24 %, trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej telefónnej sieti vo výške 53,5 %, trhový podiel podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút vo verejnej mobilnej telefónnej sieti výške 38,8 % a za 1. polrok 2012 dosiahla spoločnosť Orange Slovensko trhový podiel podľa výšky výnosov za ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti na úrovni 39,5 %.

Spoločnosť Slovak Telekom k 30.06.2012 dosiahla trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov vo výške 33,53 %, trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej telefónnej sieti vo výške 28,85 %, trhový podiel podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút vo verejnej mobilnej telefónnej sieti výške 33,94 % a za 1. polrok 2012 dosiahla spoločnosť Slovak Telekom trhový podiel podľa výšky výnosov za ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti na úrovni 33,79 %.

Z pohľadu počtu aktívnych zákazníkov, výšky výnosov a objemu ukončených minút vo všetkých mobilných telefónnych sieťach spolu disponujú spoločnosti Orange Slovensko aj Slovak Telekom vyššími trhovými podielmi ako spoločnosť Telefónica Slovakia, ktorá vstúpila na trh až v roku 2007.

- c) Vstupu ďalšieho prevádzkovateľa verejnej mobilnej telefónnej siete na predmetný trh bránia významné strategické, ekonomické, technické a časové prekážky.
- d) Na predmetnom trhu pôsobia 3 podniky, ktorých služby prepredávajú aj 4 značkoví predajcovia tzv. branded reselleri.

- e) Každý trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov ďalšej analýzy relevantného trhu č. 7 zistil, že podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách každá z uvedených spoločností má na predmetnom trhu vo svojej mobilnej sieti taký vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že každá z týchto spoločností je významným podnikom na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Spoločnosť Telefónica Slovakia je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica Slovakia.

Spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Slovak Telekom je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Slovak Telekom.

Odôvodnenie povinností

Úrad aj po ukončení tretieho kola analýzy trhu považuje uloženie všetkých povinností pre podniky s významným vplyvom na predmetnom trhu, teda aj pre spoločnosť Telefónica Slovakia, za opodstatnené a nevyhnutné pre zabezpečenie konkurenčného prostredia, ako aj na zabezpečenie efektívnej súťaže, ale predovšetkým pre presadzovanie záujmov koncových užívateľov hlavne s ohľadom na ceny služieb ukončenia volania.

Úrad ukladá každému významnému podniku, teda aj spoločnosti Telefónica Slovakia, povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách z dôvodu zabezpečenia dostupnosti základných a podstatných informácií každého jednotlivého významného podniku.

Podniky na základe informácií z referenčnej ponuky každého významného podniku získajú prehľad nielen o podmienkach a možnostiach vstupu na trh verejnej mobilnej telefónnej služby, ale aj základné informácie (vrátane cien) každého jednotlivého podniku pri poskytovaní služieb ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Povinnosť transparentnosti je účinným a dôležitým nástrojom pre vytvorenie „náhľadu“ na existujúce podmienky na danom trhu predovšetkým tým, že

sú transparentne sprístupnené informácie o podmienkach ponúkaných služieb ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti od všetkých podnikov. Transparentnosť predstavuje základný predpoklad pre zabezpečenie nediskriminácie.

Účelom povinnosti transparentnosti je získanie i základných a podstatných informácií pre podniky, čo je možné zabezpečiť len prostredníctvom zverejňovania referenčnej ponuky s jej prípadnou aktualizáciou, čiže referenčnej ponuky so všetkými platnými zmenami, ktoré v nej nastali.

Základným princípom povinnosti nediskriminácie prístupu a prepojenia uloženej podľa § 20 zákona o elektronických komunikáciách je, že každý významný podnik, teda aj spoločnosť Telefónica Slovakia, je povinný voči iným podnikom uplatňovať porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Z tohto dôvodu úrad požaduje, aby každá referenčná ponuka spoločnosti Telefónica Slovakia bola prehľadná a dostatočne rozčlenená, aby podniky využívajúce veľkoobchodnú službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica Slovakia nemuseli platiť za služby, ktoré nie sú potrebné vo vzťahu k požadovanej službe. Iba dostatočne prehľadná a rozčlenená referenčná ponuka je zárukou dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služby ukončenia volania, ktorá predstavuje obsahovú náplň povinnosti nediskriminácie. Dostatočne široký rozsah povinných položiek referenčnej ponuky tak obmedzuje možnosť individuálnych rozdielov v jednotlivých zmluvách o poskytovaní služieb ukončenia volania a limituje možnosti rozdielnosti zmluvných podmienok, čím efektívne zabraňuje významným podnikom správať sa diskriminačne. Z uvedeného dôvodu úrad považuje za efektívne, aby bolo naplnenie povinnosti nediskriminácie v spojení s transparentnou prezentáciou informácií a podmienok poskytovania veľkoobchodnej služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti.

Uloženie povinnosti transparentnosti a následnej povinnosti nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní veľkoobchodných služieb ukončenia volania. Zabezpečenie transparentných a nediskriminačných podmienok môže pozitívne ovplyvniť ďalších potenciálnych konkurentov, čo sa v konečnom dôsledku pozitívne prejaví v prospech koncových zákazníkov vytvorením priestoru pre znižovanie cien na súvisiacom maloobchodnom trhu. Úrad ako sektorový regulátor rozhoduje ex ante, t.j. určuje rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu. Úrad preto ukladá povinnosť nediskriminácie každému jednotlivému podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu č. 7, teda aj spoločnosti Telefónica Slovakia.

Neuloženie povinnosti nediskriminácie by mohlo mať za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok, s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž. Dobrá informovanosť všetkých podnikov v úzkej súčinnosti s povinnosťou nediskriminácie pozitívne ovplyvní aj možnosti týchto podnikov pri poskytovaní verejnej telefónnej služby. Úrad zastáva názor, že významné podniky, vrátane spoločnosti Telefónica Slovakia, majú ukončenie volaní poskytovať všetkým fixným aj mobilným operátorom za tých istých podmienok, teda vrátane ceny.

Obdobne úrad postupoval aj pri uložení povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách. Plnenie tejto povinnosti je základným predpokladom pre zriadenie úspešného prepojenia sietí, ktoré je kľúčové pre poskytovanie verejnej telefónnej služby a následne aj vzájomnej dovolateľnosti koncového účastníka z jednej siete do každej inej siete. Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne či trvale úplne vylúčiť súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby a spôsobiť škody nielen niektorým podnikom, ale hlavne koncovým užívateľom. Túto povinnosť úrad ukladá každému jednotlivému podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu č. 7, teda aj spoločnosti Telefónica Slovakia.

V rámci uloženej povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom je spoločnosť Telefónica Slovakia povinná prepojiť siete alebo sieťové prostriedky. Podľa ustanovenia § 2 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je fyzické a logické spojenie verejných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom umožňujúce užívateľovi siete jedného podniku komunikovať s užívateľom toho istého alebo iného podniku alebo umožňujúce prístup k elektronickým komunikačným službám poskytovaným iným podnikom. Prepojenie je osobitný druh prístupu realizovaný medzi verejnými sieťami.

Úrad preto považuje za primerané podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uložiť každému významnému podniku, teda aj spoločnosti Telefónica Slovakia, povinnosť viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie siete každého významného podniku, povinnosť zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam potrebných pre interoperabilitu služieb alebo pre služby virtuálnych sietí, umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov, zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo podobným softvérovým systémom, ako aj povinnosť za primeraných a objektívnych podmienok prepojiť sieť alebo sieťové prostriedky významného podniku s iným podnikom, resp. potenciálnym konkurentom. Uloženými povinnosťami chce úrad zabezpečiť na jednej strane podmienky na to, aby každý významný podnik bol povinný viesť rokovania s podnikmi žiadajúcimi o prepojenie, ktoré v konečnom dôsledku vyústia do podpísania zmluvy o prepojení sietí a následne ich prepojenia a strane druhej v opodstatnených a odôvodnených prípadoch pre poskytovanie veľkoobchodných služieb ukončenia volania zabezpečiť napr. pri rozširovaní kapacity alebo rozsahu už

existujúceho prístupu aj prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré musia byť sprístupnené vzhľadom na prevádzkyschopnosť služieb. Rovnako primeranou povinnosťou je povinnosť pre spoločné umiestnenie a spoločné používanie tých prostriedkov, ktoré môžu spoločne využívať viacerí operátori v takom prípade, ak sa na technickej uskutočniteľnosti vzájomne dohodnú a ušetria finančné prostriedky. Pri povinnosti zabezpečenia prístupu k systémom na podporu prevádzky alebo podobným softvérovým systémom ide hlavne o podporné systémy súvisiace s prepojením sietí predovšetkým v spojitosti so zabezpečením prevádzkyschopnosti služieb z hľadiska kvality služieb. Cieľom uloženia poslednej povinnosti, povinnosti prepojenia siete alebo sieťových prostriedkov je zabezpečenie vzájomnej dovolateľnosti koncových zákazníkov.

Pri uložení povinnosti prístupu úrad súčasne prihliadal aj na ustanovenie § 22 ods. 3 písm. a) až f) zákona o elektronických komunikáciách.

Na podmienku uvedenú v písm. a) – technická a ekonomická únosnosť využitia alebo výstavby konkurenčných zariadení s ohľadom na rýchlosť vývoja trhu, spôsob a typ prepojenia alebo prístupu vrátane životnosti iných prístupových produktov úrad prihliadal v spojení s § 27 zákona o elektronických komunikáciách s akcentom na ods. 3 tohto ustanovenia, podľa ktorého prepojenie verejných telefónnych sietí musí byť prístupné v obvyklých bodoch prepojenia a v kvalite, ktorá nie je horšia ako prevádzkovanie verejnej telefónnej siete pre vlastnú potrebu podniku alebo poskytovanie verejnej telefónnej siete a služby podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Významný podnik je zodpovedný za interoperabilitu služieb na strane ním prevádzkovanvej verejnej telefónnej siete až po bod prepojenia.

Úrad v rámci povinnosti prístupu ukladá významnému podniku povinnosť prepojiť svoju sieť so sieťou iného podniku na základe jeho odôvodnenej a opodstatnenej žiadosti (teda ak je to technicky uskutočniteľné) na účely poskytovania verejnej telefónnej služby. V rámci prepojenia sietí poskytuje významný podnik ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Technická a ekonomická únosnosť využitia alebo výstavby konkurenčných zariadení s ohľadom na rýchlosť vývoja trhu, spôsob a typ prepojenia je zohľadnená pri cenovej regulácii. Úrad vypočíta v súlade s Odporúčaním Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES) zo dňa 07.05.2009 (ďalej len „Odporúčanie o terminačných poplatkoch“) výšku poplatku za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti ako maximálnu cenu, ktorú významný podnik nesmie prekročiť. Implementovaný postup výpočtu simuluje správanie operátora na plne konkurenčnom trhu, zohľadňuje budúci vývoj objemu prevádzky do takej miery, ako boli slovenskí operátori schopní predikovať budúci vývoj. Flexibilita modelu umožňuje reflektovať rýchlosť vývoja trhu a prispôbovať počet dimenzovaných sieťových prvkov budúcemu vývoju objemu

prevádzky a technologickým požiadavkám na prepojenie. Vypočítaná maximálna cena zohľadňuje aj ekonomické odpisy dimenzovaných sieťových prvkov, ktoré zohľadňujú životnosť týchto prvkov na základe reálnej praxe slovenských operátorov.

Podmienku uvedenú v písm. b) – uskutočniteľnosť požadovaného prístupu a prepojenia so zreteľom na využiteľnú kapacitu siete úrad tiež posudzoval v nadväznosti na § 27 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách. Podľa tohto ustanovenia je významný podnik poskytujúci verejnú telefónnu sieť, povinný umožniť prepojenie a to:

- a) na základe technických požiadaviek vyplývajúcich z technických noriem a technických špecifikácií podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách zabezpečujúcich interoperabilitu služieb a prepojenia sietí,
- b) v primeranej lehote a za primeraných zmluvných podmienok, pričom prepojenie nesmie byť podmienené platbou za tie časti verejnej siete alebo tie zariadenia, ktoré nie sú na prepojenie nevyhnutne potrebné,
- c) aj v iných miestach ako v obvyklých bodoch prepojenia verejných sietí, ak o to podnik poskytujúci verejnú sieť požiada a uhradí nevyhnutné náklady takého prepojenia.

Podmienky prepojenia musí každý významný podnik uverejniť v Referenčnej ponuke na svojom verejne dostupnom webovom sídle. Každá referenčná ponuka musí obsahovať technické špecifikácie, zmluvné podmienky dodávania a používania služby, obvyklé body prepojenia s možnosťou dopĺňovania, zmeny alebo zrušenia, resp. premiestňovania bodov prepojenia. V nadväznosti na uvedené úrad ukladá povinnosť transparentnosti každému významnému podniku, aby podmienky prepojenia boli nediskriminačné, ale rovnaké pre každý podnik. Aj táto podmienka je zohľadnená pri cenovej regulácii. Použitý postup na výpočet maximálnej ceny za ukončenie volania vo verejnej telefónnej sieti zohľadňuje uskutočniteľnosť požadovaného prístupu vychádzajúc z technických, sieťových a ekonomických vstupných údajov od významných podnikov pôsobiacich na slovenskom trhu mobilnej terminácie, reálneho objemu telekomunikačných služieb poskytovaných podnikmi a z technických parametrov jednotlivých sieťových prvkov, ktoré boli využité na poskytovanie predmetných služieb, čím je zabezpečené dostatočné kapacitné pokrytie sieťou teoretického efektívneho operátora. Model je flexibilný nástroj, ktorý v prípade budúceho nárastu objemu poskytovaných služieb, automaticky zvýši počet dimenzovaných sieťových prvkov a zabezpečí dostatočné využiteľné kapacitné pokrytie, ktoré sa následne premietne aj do výšky maximálnej ceny. Maximálna cena za poskytovanie ukončenia volania teda zohľadňuje dodatočnú kapacitu siete, ktorá je potrebná na prenos dodatočne veľkoobchodnej prevádzky (napr. dodatočná infraštruktúra siete pokiaľ ju vyvolá potreba zvýšiť kapacitu na účely prenosu dodatočnej veľkoobchodnej prevádzky).

Podmienka uvedená v písm. c) – počiatočné investície vlastníka zariadení vzhľadom na uskutočnené verejné investície a riziká spojené s investovaním - je spojená s cenovou reguláciou. V použítom postupe pri kalkulácii regulovanej ceny bude výška vypočítaného poplatku za ukončovanie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti ovplyvnená okrem iného aj premennou WACC (weighted average cost of capital), t.j. hodnotou primeranej miery návratnosti vloženého kapitálu. V tejto premennej WACC, t.j. v priemernej miere návratnosti vloženého kapitálu bude zodpovedajúcim spôsobom zohľadnené investičné riziko, ako aj všetky ostatné podstatné náležitosti pre stanovovanie ceny, ktoré znáša investujúci podnik.

Podmienka uvedená v písm. d) – potreba dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže vyplýva z predkladanej analýzy relevantného trhu č. 7, ako aj z ustanovení zákona o elektronických komunikáciách, hlavne § 17 a § 18 zákona o elektronických komunikáciách, na ktoré sa úrad odvoláva v analýze v časti 1.1. Legislatívny rámec a aj pri ukladaní povinností. Plnenie povinnosti prístupu (prepojenia) je základným predpokladom pre poskytovanie hlasových služieb na predmetnom trhu, ako aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej mobilnej telefónnej služby.

Podmienka uvedená v písm. e) – ochrana práv duševného vlastníctva nie je vo vzťahu k predmetnému trhu relevantná.

Podmienka uvedená v písm. f) – poskytovanie celoeurópskych služieb bola zohľadnená tým, že na predmetnom trhu sú zahrnuté všetky ukončené volania bez ohľadu na to, či boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí.

Tento rozsah povinností plne korešponduje s charakterom služby terminácie poskytovanej si navzájom operátormi a môže pri absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia v konečnom dôsledku na nevyhnutnú dobu ochrániť koncových užívateľov a teda i samotnú súťaž na veľkoobchodnom trhu terminácie. K takejto situácii môže dôjsť aj v budúcnosti a s ohľadom na ochranu súťaže na trhu mobilných hlasových služieb a na ochranu koncových užívateľov je preto potrebné vyššie uvedené povinnosti uložiť všetkým podnikom s významným vplyvom na predmetnom trhu. Úrad nepresadzuje model bezhraničného prístupu k infraštruktúre iných operátorov na predmetnom trhu, ale zastáva názor, že je potrebné tieto povinnosti uložiť práve a len z dôvodu fixácie povinnosti samotnej, t.j. aby každý operátor s významným vplyvom musel prístup k príslušným sieťovým prostriedkom umožniť, a aby to nebolo len na jeho rozhodnutí, ktoré je u každého jednotlivého operátora formované aj jeho vlastnými záujmami.

Úrad na základe analýzy predmetného relevantného trhu č. 7 dospel k záveru, že každý jednotlivý významný podnik má vo svojej sieti 100 % trhový podiel pri poskytovaní služieb ukončovania volania, a teda predmetný trh je monopolným trhom.

V takomto prípade, keď každý podnik ukončuje volania smerované zo sietí iných podnikov, nie je postačujúce uloženie povinností len podľa § 19 až 22 zákona o elektronických komunikáciách, a preto úrad uložil aj povinnosť cenovej regulácie. Úrad ukladá túto povinnosť v súlade s platným Odporúčaním o terminačných poplatkoch.

Úrad je povinný zabezpečiť, aby poplatky významných podnikov boli symetrické, a aby spĺňali zásady nediskriminácie. Úrad súčasne musí zabezpečiť, aby veľkoobchodné poplatky za ukončovanie volania boli stanovené na úrovni nákladov, ktoré by znášal efektívny operátor poskytujúci službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Komisia vo svojom stanovisku k poslednému platnému cenovému rozhodnutiu o určení výšky maximálnych MTR (dokument SG-Greffe (2012) D/7686) uviedla, že regulačné úrady by mali zaistiť, aby boli sadzby za služby ukončenia volania nákladovo efektívne, symetrické a v plnej miere by sa mal zaviesť odporúčaný model.

Komisia ďalej pripomenula úradu, že ak by navrhol nápravné opatrenie týkajúce sa regulácie cien na obdobie po 31.05.2013, ktoré by sa odklávalo od práva EÚ a zásad odporúčania o sadzbách za služby ukončenia volania, Komisia by v takom prípade pristúpila k otvoreniu II. fázy vyšetrovania podľa článku 7a Rámcovej smernice.

Priamo z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách vyplýva povinnosť úradu, aby pri regulácii elektronických komunikácií prihliadal na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Úrad pri ukladaní povinnosti cenovej regulácie vychádzal z dokumentov Odporúčanie o terminačných poplatkoch a Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o regulačnom zaobchádzaní s terminačnými poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (ďalej len „Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam o terminačných poplatkoch“).

Podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy relevantného trhu súvisiaceho s prístupom alebo prepojením podľa § 17 zistí, že na tomto trhu nie je efektívna hospodárska súťaž a uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny súvisiace s prístupom alebo prepojením v neprospech koncových užívateľov, môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa § 12 ods. 1 prvá veta zákona o elektronických komunikáciách regulácia cien je určenie alebo usmerňovanie výšky cien spôsobom určeným v rozhodnutí o regulácii cien. Zároveň je úrad podľa § 12 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách oprávnený jednotlivé spôsoby regulácie cien účelne kombinovať.

Rozhodnutie o regulácii cien bude vydávané v samostatnom konaní a jeho súčasťou bude spôsob výpočtu ceny, pričom návrh tohto rozhodnutia podlieha režimu národných a nadnárodných konzultácií.

Bez uloženia cenovej regulácie by mohli významné podniky na relevantnom trhu účtovať neprimerane vysoké ceny za ukončovanie volania v mobilnej sieti, čo by sa v konečnom dôsledku mohlo prejaviť v neprospech koncového užívateľa.

Takáto situácia nastala v roku 2009, keď na predmetnom relevantnom trhu nebola významným podnikom (spoločnosti Orange Slovensko a spoločnosti T-Mobile Slovensko) uložená povinnosť cenovej regulácie a uvedené podniky sa nedohodli s najmladším hráčom na trhu spoločnosťou Telefónica Slovakia na výške poplatkov za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Bez zásahu úradu mohlo dôjsť k odmietnutiu prepojenia alebo mohli nastať pri poskytovaní služieb ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti neprimerané okolnosti a podmienky a na pridruženom maloobchodnom trhu hlasových služieb do verejnej mobilnej telefónnej siete mohli byť z dôvodu obmedzenej dovolateľnosti z inej siete do verejnej mobilnej telefónnej siete ohrozené záujmy koncových užívateľov. Úrad vtedy vydal predbežné opatrenia pre spoločnosti Orange Slovensko a Telefónica Slovakia (č. 1324/14/2009 zo dňa 31.07.2009) a pre spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica Slovakia (č. 1325/14/2009 zo dňa 31.07.2009), ktorými určil výšku poplatkov za ukončovanie volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach. Keďže v tomto prípade boli všetky 4 uložené povinnosti (povinnosť transparentnosti, nediskriminácie, prístupu a oddelenej evidencie) nepostačujúce, a aby sa v budúcnosti podobná situácia nezopakovala, úrad ukladá všetkým významným podnikom na predmetnom trhu aj povinnosť cenovej regulácie.

Nakoľko z hľadiska funkcionality a zastupiteľnosti je ukončovanie volaní zostavených v zahraničí identické s ukončovaním volaní zostavených v národných sieťach, potom pri volaniach prichádzajúcich zo zahraničia a uplatnení cenovej regulácie môžu nastať dva scenáre:

- A. medzinárodné volanie v medzinárodnom bode prepojenia (napr. vo Frankfurtu alebo inom európskom meste) preberie významný podnik, ktorý volanie tranzituje a následne ukončuje vo svojej sieti. Takéto volanie je viazaným produktom skladajúcim sa z tranzitu a ukončenia, preto sa aj jeho cena skladá z dvoch komponentov: 1. neregulovaná cena za tranzit a 2. regulovaná cena za ukončenie volania. Oba uvedené komponenty

tvoria cenu viazaného produktu a takúto cenu zaplatí zahraničný operátor významnému podniku, ktorý od neho preberá medzinárodné volanie na tranzit a ukončenie v sieti významného podniku.

- B. medzinárodné volanie v medzinárodnom bode prepojenia preberie ľubovoľný podnik, ktorý volanie len tranzituje a toto volanie nie je určené na ukončenie v jeho sieti. Toto volanie je ľubovoľným podnikom postúpené na ukončenie volania do siete iného podniku, ktorý volanie ukončí vo svojej sieti. Tento tranzitujúci podnik si vyúčtuje od zahraničného operátora (od ktorého preberá prevádzku) cenu viazaného produktu (za ukončenie a tranzit), ktorá sa skladá z dvoch komponentov: 1. neregulovaná cena za tranzit a 2. regulovaná cena za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Toto volanie je ďalej postúpené na ukončenie volania do siete iného podniku a tento podnik volanie ukončí vo svojej sieti a za toto ukončenie volania v jeho sieti bude účtovať regulovanú cenu za ukončenie volania. Pri takomto volaní zo zahraničia dochádza ku kaskádovitému spôsobu zúčtovania – platieb.

Konkrétne v takom prípade, ak slovenský národný operátor A prevezme určitý objem volaní v medzinárodnom bode prepojenia určenej na ukončenie na území SR, je tento oprávnený účtovať cenu, ktorá bude obsahovať regulovanú cenu za ukončovanie a neregulovanú cenu za tranzit takéhoto volania, pretože časť takýchto volaní je ukončená v sieti tohto národného operátora A, ale časť volaní je postúpená na ukončenie v sieti iných národných operátorov. Na trhu tranzitu je efektívna súťaž, a preto tento trh nie je regulovaný. Tranzit volaní môže zabezpečovať aj iný operátor, ktorý ponúkne lepšie podmienky.

Hlavným cieľom a zmyslom cenovej regulácie významných podnikov je, aby úrad vytvoril podmienky pre znižovanie maloobchodných cien pre koncových zákazníkov, pretože jedným zo vstupov pre stanovenie maloobchodnej ceny je práve výška veľkoobchodného poplatku. Čím bude veľkoobchodný poplatok za ukončovanie volania v mobilnej sieti nižší, tým bude vytvorený priestor na to, aby túto skutočnosť jednotlivé významné podniky premietli do maloobchodnej ceny za odchádzajúce volania do mobilnej siete.

Všetky ukladané povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Uloženie všetkých povinností má za cieľ zabezpečenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní, zefektívnenie konkurenčného prostredia a potlačenie protisúťažného správania nielen na relevantnom trhu č. 7, ale aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na predmetnom trhu, ako aj na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Vzájomná súčinnosť všetkých

povinností je podľa názoru úradu predpokladom pre ďalší rozvoj konkurenčného prostredia pri poskytovaní verejnej telefónnej služby. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú účel ex ante regulácie v súlade s regulačným rámcom a odrážajú skutočný stav súťaže na relevantnom trhu. Uloženie všetkých povinností je v súlade so stavom súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 7 a ich efekt napĺňa vyššie uvedené princípy.

Národné konzultácie

Úrad zverejnil dňa 07. marca 2013 na konzultačnom mieste na svojom verejne dostupnom webovom sídle výsledky analýzy relevantného trhu č. 7 a stanovil tridsaťdňovú lehotu na zaslanie písomných pripomienok. Analýza bola podľa § 8 ods. 1 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách doručená Protimonopolnému úradu SR.

V stanovenej lehote bolo úradu doručené stanovisko Protimonopolného úradu SR a pripomienky spoločností Slovak Telekom a Orange Slovensko. Žiadne iné stanovisko od iného subjektu v predmetnej veci nebolo úradu doručené. Spoločnosť Telefónica Slovakia nemala k analýze žiadne pripomienky.

Protimonopolný úrad SR vo svojom stanovisku uviedol, že k záverom analýzy relevantného trhu č. 7 nemá žiadne pripomienky.

Nadnárodné konzultácie

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách bolo Európskej komisii (ďalej len „Komisia“) predložené:

1. Výsledné znenie analýzy sprístupnené na nadnárodné konzultácie
2. Pripomienky spoločností Orange Slovensko a Slovak Telekom,
3. Stanovisko Protimonopolného úradu Slovenskej republiky,
4. Vyhodnotenie pripomienok spoločností Orange Slovensko a Slovak Telekom.

Všetky vyššie uvedené dokumenty boli uverejnené na verejne dostupnom webovom sídle úradu.

Rozhodnutie Komisie:

Komisia zaslala dňa 13.06.2013 úradu Rozhodnutie Komisie vo veci SK/2013/1456: Služby ukončenia volania v jednotlivých mobilných sieťach na

Slovensku. Vo svojom rozhodnutí Komisia uviedla, že nemá ku konzultovanej analýze žiadne pripomienky.

Na základe výsledkov analýzy relevantného trhu č. 7 úrad dospel k záveru, že na vymedzenom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Listom č. 1386/OER/2013 zo dňa 24.06.2013 úrad oznámil spoločnosti Telefónica Slovakia, že na základe záverov analýzy relevantného trhu č. 7 začína správne konanie vo veci určenia spoločnosti Telefónica Slovakia za významný podnik podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách na relevantnom trhu č. 7.

Úrad na základe výsledkov analýzy, po zohľadnení stanovísk v rámci národných konzultácií, stanoviska Európskej komisie a národných regulačných orgánov, ako aj všetkých vyššie uvedených skutočností rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na adresu:

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
odbor ekonomickej regulácie
Továrenská 7
P.O. BOX 40
828 55 Bratislava 24

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku a nadobudnutí jeho právoplatnosti.

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie